

Spis treści

Rozdziały oraz materiały ilustracyjne (filmy, ryciny i tabele)
oznaczone w podręczniku 3-znakowym kodem (np. @8fs)
są dostępne na stronie <https://mp.pl/interna/e>

I Choroby układu krążenia

A. Fizjologia *Andrzej Beręsewicz, Michał Mączewski,*

Urszula Mackiewicz	3
1. Fizjologia serca	3
2. Fizjologia układu naczyniowego	9

B. Badania diagnostyczne

1. Wybrane objawy podmiotowe <i>Wojciech Szczeklik</i>	12
1.1. Ból w klatce piersiowej	12
1.2. Kołatanie serca	14
1.3. Omdlenie	15
1.4. Obrzęki	16
1.5. Inne objawy	16
2. Wybrane objawy przedmiotowe <i>Wojciech Szczeklik</i>	17
2.1. Sinica	17
2.2. Palce pałeczkowate	18
2.3. Poszerzenie żył szyjnych i tętno żyłne	18
2.4. Uderzenie koniuszkowe oraz tętnienie lewej komory	19
2.5. Tętnienia	20
2.5.1. Tętnienie prawej komory (uderzenie skurczowe prawej komory)	20
2.5.2. Tętnienie w dołku podsercowym	20
2.5.3. Tętnienie pnia płucnego	20
2.5.4. Tętnienie aorty wstępującej	20
2.5.5. Tętnienie innych tętnic	20
2.6. Drżenia klatki piersiowej (mruki)	20
2.6.1. Mruk skurczowy	20
2.6.2. Mruk rozkurczowy	20
2.6.3. Mruk skurczowo-rozkurczowy	20
2.7. Przesunięcie granic wypuku serca	20
2.8. Objawy osłuchowe	21
2.8.1. Pierwszy ton serca (I ton)	21
2.8.2. Drugi ton serca (II ton)	21
2.8.3. Dodatkowe tony serca	22
2.8.4. Szmer serca	23
2.8.5. Szmer ciągły (maszynowy)	25
2.8.6. Tarcie osierdziowe	25
2.9. Tętno tętnicze	25
3. Badania laboratoryjne <i>Bogdan Solnica</i>	26
3.1. Cholesterol	26
3.2. Triglicerydy	28
3.3. Apolipoproteina B	28

3.4. Lipoproteina (a)	28
3.5. Troponiny sercowe	29
3.6. CK-MB _{mass}	30
3.7. Peptydy natriuretyczne	31
3.8. Homocysteina	@8fs
4. Badania obrazowe	33
4.1. Radiogramy prześwietlenia klatki piersiowej <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki</i>	33
4.2. Angiografia	39
4.2.1. Angiografia wieńcowa <i>Jarosław D. Kasprzak, Anna Kopff</i>	39
4.2.2. Angiografia żył i tętnic obwodowych <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki</i>	42
4.3. Tomografia komputerowa serca <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki, Mariusz I. Furmanek, Maciej Sosnowski</i>	51
4.4. Rezonans magnetyczny serca <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki</i>	56
4.5. Scyntygrafia serca <i>Jarosław D. Kasprzak</i>	58
4.6. Echokardiografia <i>Jarosław D. Kasprzak</i>	62
4.7. Ultrasonografia wewnątrzwieńcowa i inwazyjne badania czynnościowe tętnic wieńcowych <i>Jarosław D. Kasprzak</i>	68
4.7.1. Ultrasonografia wewnątrzwieńcowa	68
4.7.2. Inwazyjne badania czynnościowe tętnic wieńcowych	69
4.8. Ultrasonografia naczyń obwodowych <i>Marzena Frolow, Marek Krzanowski</i>	70
4.8.1. Ultrasonografia tętnic obwodowych	71
4.8.2. Ultrasonografia żył obwodowych	75
5. Elektrokardiografia <i>Piotr Kukła, Andrzej Dąbrowski</i>	77
5.1. Elektrokardiogram standardowy	77
5.2. Elektrokardiograficzna próba wysiłkowa	95
5.3. Elektrokardiogram rejestrowany metodą Holtera	98
5.4. Elektrokardiogram uśredniony	100
5.5. Mikrowoltowa naprzemiennosc załamek T	101
6. Inwazyjne badanie elektrofizjologiczne serca <i>Piotr Kulakowski, Andrzej Stanke</i>	101
7. Pomiar ciśnienia tętniczego <i>Marek Kabat, Aleksander Prejbisz, Andrzej Januszewicz</i>	104
7.1. Kliniczny pomiar ciśnienia tętniczego	104
7.2. Automatyczne monitorowanie ciśnienia tętniczego	105
7.3. Samodzielne pomiary ciśnienia tętniczego	109
7.4. Inwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego	110
8. Badania hemodynamiczne serca	110
8.1. Cewnikowanie serca <i>Jarosław D. Kasprzak, Michał Plewka</i>	110
8.2. Pomiar pojemności minutowej serca (rzutu serca) <i>Miłosz Jankowski</i>	114
9. Nieinwazyjne badania hemodynamiczne naczyń obwodowych <i>Marzena Frolow, Jerzy Dropiński, Marek Krzanowski</i>	116
9.1. Ocena krążenia tętniczego kończyn	116
9.1.1. Wskaźnik kostkowo-ramienny	116

9.1.2.	Pomiary segmentarnych ciśnień skurczowych	117
9.1.3.	Pletyzmografia segmentarna	118
9.1.4.	Badanie przepływu ślepym doplerem	118
9.1.5.	Badania czynnościowe (test marszowy) z wykorzystaniem bieżni ruchomej	119
9.2.	Ocena krążenia żylnego	119
9.2.1.	Próby flebologiczne	119
9.2.2.	Badanie doplerem fali ciągłej	119
9.2.3.	Ciśnienie marszowe	119
9.2.4.	Fotopletyzmografia i reografia refleksu świetlnego	119
9.2.5.	Pletyzmografia pneumatyczna	119
10.	Badania regulacji wegetatywnej układu krążenia <i>Piotr Kulakowski, Grzegorz Raczak</i>	119
10.1.	Masaż zatoki tętnicy szyjnej	119
10.2.	Test pochyleniowy	120
10.3.	Próba pionizacyjna	121
10.4.	Badanie odruchu z baroreceptorów tętniczych	121
11.	Biopsja endomiokardialna <i>Ewa Walczak, Justyna Szczygieł</i>	122
12.	Badanie płynu osierdziowego <i>Witold Tomkowski, Paweł Kuca</i>	125
13.	Badania mikrokrążenia <i>Paweł Maga</i>	125
13.1.	Kapilaroskopia	126
13.2.	Wideokapilaroskopia	126
13.3.	Pomiar przepływu kapilarnego metodą doplera laserowego	127
13.4.	Termografia	127
13.5.	Przezskórny pomiar prężności tlenu	127
14.	Badania obrazowe naczyń chłonnych <i>Andrzej Szuba</i>	127
14.1.	Limfoscintygrafia	127
14.2.	Tomografia komputerowa	128
14.3.	Tomografia emisyjna pojedynczego fotonu w połączeniu z tomografią komputerową (SPECT-TK)	128
14.4.	Rezonans magnetyczny	128
14.5.	Limfangiografia fluorescencyjna	129
14.6.	Ultrasonografia	129
C.	Nagłe zatrzymanie krążenia i wstrząs	130
1.	Nagłe zatrzymanie krążenia <i>Miłosz Jankowski, Grzegorz Cebula</i>	130
2.	Wstrząs <i>Miłosz Jankowski</i>	142
2.1.	Wstrząs hipowolemiczny	147
2.1.1.	Wstrząs krwotoczny	148
2.2.	Wstrząs kardiogeny	149
2.3.	Wstrząs obturacyjny	150
D.	Miażdżyca i ryzyko sercowo-naczyniowe	151
1.	Miażdżyca <i>Tomasz Guzik, Anetta Undas, Andrzej Szczekliki</i>	151
2.	Ocena ryzyka sercowo-naczyniowego <i>Barbara Cybulska, Longina Kłosiewicz-Latoszek, Wiktor B. Szostak</i>	157
3.	Strategie profilaktyki <i>Barbara Cybulska, Longina Kłosiewicz-Latoszek, Wiktor B. Szostak</i>	160
E.	Dyslipidemie	162
	<i>Barbara Cybulska, Longina Kłosiewicz-Latoszek, Wiktor B. Szostak</i>	162
1.	Fizjologia	162
2.	Klasyfikacja	163
3.	Hipercholesterolemia	163
4.	Dyslipidemia aterogenna	169
5.	Hipertiglicydemia	171
5.1.	Hipertiglicydemia łagodna i umiarkowana	171
5.2.	Hipertiglicydemia ciężka	172
6.	HiperLp(a)lipoproteinemia	173
F.	Choroba niedokrwienna serca	174
1.	Klasyfikacja <i>Andrzej Budaj</i>	174
2.	Etiologia i patogenezę <i>Michał Mączewski, Andrzej Beręsewicz, Anetta Undas</i>	175
2.1.	Przewlekłe zespoły wieńcowe	176
2.2.	Ostre zespoły wieńcowe	178
3.	Przewlekłe zespoły wieńcowe	180
3.1.	Typowy przewlekły zespół wieńcowy <i>Piotr Niewiński, Tomasz Pasierski, Waldemar Banasiak</i>	180
3.2.	Dławica mikronaczyniowa <i>Henryk Wysocki</i>	192
3.3.	Dławica związana z mostkami mięśniowymi nad tętnicami wieńcowymi <i>Piotr Niewiński, Tomasz Pasierski, Waldemar Banasiak</i>	194
3.4.	Dławica odmienna (Prinzmetal) <i>Piotr Niewiński, Tomasz Pasierski, Waldemar Banasiak</i>	195
4.	Ostry zespół wieńcowy bez uniesienia odcinka ST <i>Andrzej Budaj, Bronisław Bednarz</i>	196
5.	Zawał serca z uniesieniem odcinka ST <i>Andrzej Budaj, Bronisław Bednarz</i>	211
6.	Leczenie inwazyjne	229
6.1.	Przezskórne interwencje wieńcowe <i>Bartosz Hudzik, Lech Półński</i>	229
6.2.	Pomostowanie aortalno-wieńcowe <i>Jerzy Sadowski, Anna Kędziora, Jacek Piątek, Karol Wierzbicki, Maciej Bochenek</i>	236
6.3.	Rewaskularyzacja laserowa <i>Jerzy Sadowski, Anna Kędziora, Jacek Piątek, Karol Wierzbicki</i>	236
G.	Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia	239
	<i>Maria Trusz-Gluza</i>	239
1.	Nadkomorowe zaburzenia rytmu serca	239
1.1.	Dodatkowe pobudzenia nadkomorowe	239
1.2.	Częstoskurcze nadkomorowe	241
1.3.	Częstoskurcz nawrotny w węźle przedsionkowo-komorowym	247
1.4.	Zespoły preekscytacji	249
1.5.	Częstoskurcz przedsionkowy jednoogniskowy i wieloogniskowy	252
1.6.	Tachyarytmie zatokowe	254
1.7.	Trzepotanie przedsionków	255
1.8.	Migotanie przedsionków	258
2.	Komorowe zaburzenia rytmu serca	271
2.1.	Informacje ogólne	271
2.2.	Idiopatyczne częstoskurcze komorowe	276
2.3.	Komorowe zaburzenia rytmu w chorobie niedokrwiennej serca	278
2.4.	Komorowe zaburzenia rytmu u chorych z kardiomiopatią	280
2.4.1.	Kardiomiopatia rozstrzeniowa niezwiązana z niedokrwieniem	280
2.4.2.	Kardiomiopatia przerostowa	280
2.4.3.	Arytmogenna kardiomiopatia prawokomorowa (ARVC)	280
2.5.	Wrodzony zespół długiego QT	281
2.6.	Wrodzony zespół krótkiego QT	284
2.7.	Zespół Brugadów	284
2.8.	Wielokształtny częstoskurcz komorowy zależny od katecholamin	286
2.9.	Idiopatyczne migotanie komór	287
2.10.	Nagła śmierć sercowa	287
3.	Zaburzenia automatyzmu i przewodzenia	289
3.1.	Dysfunkcja węzła zatokowego	289
3.2.	Bloki przedsionkowo-komorowe	293
3.3.	Bloki śródkomorowe	296
4.	Metody leczenia zaburzeń rytmu i przewodzenia	298
4.1.	Leki antyarytmiczne	298
4.2.	Ablacja przezskórna	298
4.3.	Kardiowersja i defibrylacja serca	302
4.4.	Elektrostymulacja serca	303
4.5.	Wszczepialny kardiowerter-defibrylator	306
5.	Zaburzenia rytmu serca u kobiet w ciąży	308
H.	Wady serca	310
1.	Zwężenie zastawki aortalnej <i>Marek Konka, Piotr Hoffman</i>	310
2.	Niedomykalność zastawki aortalnej <i>Piotr Szymański, Piotr Hoffman</i>	318

3.	Zwężenie zastawki mitralnej	Marek Konka, Piotr Hoffman	323	6.	Torbiele osierdzia	418	
4.	Niedomykalność zastawki mitralnej	Piotr Szymański, Piotr Hoffman	329	7.	Wady wrodzone osierdzia	418	
5.	Zespół wypadania płatków zastawki mitralnej	Zbigniew Gąsior, Piotr Pysz	336	L.	Nowotwory serca	Piotr Pruszczyk, Grzegorz Styczyński	419
6.	Wady zastawki trójdzielnej	Marek Konka, Piotr Hoffman	339	Ł.	Niewydolność serca	422	
6.1.	Zwężenie zastawki trójdzielnej		339	1.	Przewlekła niewydolność serca	Andrzej Surdacki, Olga Kruszelnicka, Bernadeta Chyrchel, Jacek Bednarek, Michał Chyrchel, Jacek Dubiel	422
6.2.	Niedomykalność zastawki trójdzielnej		340	2.	Ostra niewydolność serca	Bronisław Bednarz, Andrzej Budaj	446
7.	Wady złożone		342	3.	Mechaniczne wspomaganie krążenia	452	
7.1.	Złożona wada aortalna	Marek Konka, Piotr Szymański	342	3.1.	Kontrapulsacja wewnątrzaoortalna	Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek	453
7.2.	Złożona wada mitralna	Piotr Szymański, Piotr Hoffman	343	3.2.	Pozaiutojowa oksygenacja przez błonową	Anna Kędziora	454
7.3.	Wady wielozastawkowe	Marek Konka, Piotr Szymański	344	3.3.	Urządzenia wspomagające czynność komór	Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek	455
8.	Wrodzone wady serca u dorosłych	Piotr Hoffman	346	3.4.	Sztuczne serce	Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek	456
8.1.	Ubytek przegrody międzyprzedsionkowej		348	4.	Leczenie operacyjne przewlekłej niewydolności serca	Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek	456
8.2.	Drożny otwór owalny		351	4.1.	Przeszczepianie serca	456	
8.3.	Izolowany ubytek przegrody międzykomorowej		351	4.2.	Inne metody	458	
8.4.	Przetrwały przewod tętniczy		354	M.	Nadciśnienie tętnicze	459	
8.5.	Tetralogia Fallota		355	1.	Klasyfikacja	Andrzej Januszewicz, Aleksander Prejbisz, Piotr Dobrowolski	459
8.6.	Zespół Eisenmengerera		358	2.	Nadciśnienie tętnicze pierwotne	Andrzej Januszewicz, Aleksander Prejbisz, Piotr Dobrowolski	460
8.7.	Zwężenie drogi odpływu prawej komory		360	3.	Nadciśnienie naczyniowonekrowe	Andrzej Januszewicz, Aleksander Prejbisz, Piotr Dobrowolski	475
8.8.	Zwężenie drogi odpływu lewej komory		361	4.	Nadciśnienie tętnicze u kobiet w ciąży	Aleksander Prejbisz, Tomasz Stompór, Przemysław Kosiński, Władysław Sułowicz	480
8.9.	Koarktacja aorty		363	4.1.	Nadciśnienie tętnicze w ciąży – informacje ogólne	480	
8.10.	Wady zastawek przedsionkowo-komorowych		365	4.2.	Stan przedrzucawkowy	482	
8.10.1.	Anomalia Ebsteina		365	4.3.	Rzucawka	484	
8.11.	Serce tróprzedsionkowe		366	N.	Nadciśnienie płucne	Marcin Kurzyna, Grzegorz Kopeć, Adam Torbicki	485
8.12.	Wrodzone skorygowane przełożenie pni tętniczych		366	O.	Choroby aorty i tętnic obwodowych	498	
8.13.	Chory po operacyjnym leczeniu wrodzonej wady serca		367	1.	Choroby aorty	Wojciech Bodzoń, Leszek Masłowski	498
8.13.1.	Chory po korekcji całkowitej tetralogii Fallota		367	1.1.	Tętniak aorty	498	
8.13.2.	Chory po korekcji przełożenia pni tętniczych		367	1.1.1.	Tętniak aorty piersiowej	500	
8.13.3.	Chory po operacji Fontana		367	1.1.2.	Tętniak aorty brzusznej	503	
9.	Protezy zastawek serca	Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Janusz Konstanty-Kalandyć, Bogusław Kapelak, Maciej Bochenek	368	1.2.	Ostre zespoły aortalne	506	
9.1.	Zastawki mechaniczne		368	1.2.1.	Rozwarstwienie aorty	507	
9.2.	Zastawki biologiczne		368	1.2.2.	Krwak śródścienny	514	
9.3.	Wybór rodzaju protezy zastawki		368	1.2.3.	Wrzód drążący aortę	515	
10.	Monitorowanie chorego po operacyjnym leczeniu wady zastawkowej serca	Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Janusz Konstanty-Kalandyć, Bogusław Kapelak, Maciej Bochenek	370	1.2.4.	Tętniak rzekomy aorty	515	
10.1.	Prowadzenie leczenia przeciwzakrzepowego		370	1.2.5.	Ograniczone pęknięcie aorty	515	
10.2.	Monitorowanie efektu zabiegu operacyjnego		371	1.2.6.	Urazowe uszkodzenie aorty	516	
I.	Choroby wsierdzia		373	2.	Choroba Takayasu	Marcin Milchert, Leszek Masłowski, Marzena Frolow	517
1.	Infekcyjne zapalenie wsierdzia	Janina Stepińska	373	3.	Olbryziomokomórkowe zapalenie tętnic	Marcin Milchert, Leszek Masłowski, Marzena Frolow	520
2.	Gorączka reumatyczna	Ernest Kuchar, Anetta Undas	387	4.	Zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń	Marzena Frolow, Leszek Masłowski	523
J.	Choroby mięśnia sercowego		390	5.	Choroby dużych tętnic kończyn dolnych	526	
1.	Zapalenie mięśnia sercowego	Zofia T. Bilińska, Łukasz Małek	390	5.1.	Przewlekłe niedokrwienie kończyn dolnych	Marzena Frolow, Wiktor Leśniak, Leszek Masłowski	526
2.	Kardiomiopatie	Jan Wodniecki	395	5.2.	Ostre niedokrwienie kończyn dolnych	Wojciech Bodzoń, Wiktor Leśniak, Leszek Masłowski	534
2.1.	Klasyfikacja		395	6.	Zwężenie tętnic szyjnych i tętnic kręgowych	Wojciech Bodzoń, Leszek Masłowski	539
2.2.	Kardiomiopatia rozstrzeniowa		396	6.1.	Zwężenie tętnic szyjnych	539	
2.3.	Kardiomiopatia przerostowa		397				
2.4.	Kardiomiopatia restrykcyjna		402				
2.5.	Arytmogenna kardiomiopatia prawokomorowa		403				
2.6.	Kardiomiopatie niesklasyfikowane		404				
2.7.	Inne kardiomiopatie o znanej przyczynie		405				
K.	Choroby osierdzia	Witold Tomkowski, Paweł Kuca	407				
1.	Zapalenie osierdzia		407				
2.	Płyn w worku osierdziowym		413				
3.	Tamponada serca		414				
4.	Zaciskające zapalenie osierdzia		416				
5.	Chylopericardium		418				

6.2.	Zwężenie tętnic kręgowych.....	542	4.	Hipotensja ortostatyczna.....	633
7.	Choroby tętnic kończyn górnych.....	543	5.	Omdlenia kardiogenne.....	634
7.1.	Zespół podkradania tętnicy podobojczykowej Marzena Frołow, Rafał Niżankowski.....	543	6.	Omdlenia związane z chorobami naczyń mózgowych.....	636
7.2.	Niedokrwienie kończyny górnej Wojciech Bodzoń.....	545	Z.	Konsultacje kardiologiczne przed operacjami pozasercowymi	
7.3.	Powikłania tętnicze przetok dializacyjnych Wojciech Bodzoń.....	546		Wojciech Szczeklik, Witold Pikto-Pietkiewicz, Tomasz Pasierski.....	637
8.	Choroby tętnic trzewnych Wojciech Bodzoń.....	546	1.	Ocena ryzyka okołoperacyjnego.....	637
8.1.	Ostre niedokrwienie jelit.....	546	2.	Okołoperacyjne leczenie farmakologiczne i monitorowanie.....	641
8.2.	Przewlekłe niedokrwienie jelit.....	548	3.	Okołoperacyjne uszkodzenie mięśnia sercowego.....	642
9.	Wielopoziomowa choroba tętnic Wojciech Bodzoń.....	549			
10.	Naczyniowe zespoły uciskowe.....	550			
10.1.	Zespół górnego otworu klatki piersiowej Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	550	II	Choroby układu oddechowego	
10.2.	Zespół usidlenia tętnicy podkolanowej Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	552	A.	Anatomia i fizjologia	639
10.3.	Zespół ucisku lewej żyły nerkowej przez aortę i tętnicę kręzkową górną Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	553	1.	Anatomia Stefan Wesolowski.....	639
10.4.	Zespół ucisku lewej żyły biodrowej Marzena Frołow.....	553	2.	Fizjologia Stefan Wesolowski.....	641
P.	Choroby żył obwodowych		3.	Opłucna Krzysztof Śladek.....	643
	Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	555	4.	Fizjologia oddychania w czasie snu Robert Pływaczewski.....	643
1.	Zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych.....	555	B.	Badania diagnostyczne	644
2.	Przewlekła niewydolność żylna.....	557	1.	Wybrane objawy podmiotowe Wojciech Szczeklik.....	644
R.	Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa	564	1.1.	Kaszel.....	644
1.	Zakrzepica żył głębokich Rafał Niżankowski, Jerzy Windyga.....	564	1.2.	Chrypka.....	645
2.	Zatorowość płucna Piotr Pruszczyk, Adam Torbicki.....	575	1.3.	Krwioplucie.....	646
3.	Profilaktyka pierwotna żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej Rafał Niżankowski, Jerzy Windyga, Krystyna Zawilska.....	588	1.4.	Duszność.....	646
4.	Ogólne zasady leczenia przeciwkrzepliwego Anetta Undas, Krystyna Zawilska.....	594	2.	Wybrane objawy przedmiotowe Wojciech Szczeklik.....	647
4.1.	Heparyny.....	594	2.1.	Palce pałeczkowate.....	647
4.2.	Inhibitory czynnika Xa.....	599	2.2.	Zniekształcenie klatki piersiowej.....	647
4.3.	Bezpośrednie inhibitory trombiny.....	601	2.3.	Zaburzenia cyklu i toru oddychania.....	649
4.4.	Antagoniści witaminy K.....	602	2.4.	Zmiany drżenia głosowego.....	650
4.5.	Leczenie przeciwzakrzepowe a anestezja regionalna.....	609	2.5.	Trzeszczenia w tkance podskórnej klatki piersiowej.....	650
S.	Choroby mikrokrążenia	610	2.6.	Nieprawidłowy odgłos opukowy.....	650
1.	Objaw Raynauda Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	610	2.7.	Nieprawidłowe szmery oddechowe.....	650
2.	Sinność siatkowata Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	613	3.	Badanie gazów oddechowych Miłosz Jankowski.....	651
3.	Akrocyjanoza Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	614	3.1.	Gazometria krwi.....	651
4.	Bolesny rumień kończyn Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	614	3.2.	Pulsoksymetria.....	652
5.	Zatorowość cholesterolowa Michał Myśliwiec, Robert Drabczyk.....	615	3.3.	Kapnometria i kapnografia.....	653
T.	Wady rozwojowe naczyń krwionośnych @a7a		4.	Badania obrazowe Piotr Grzanka, Iwona Bestry.....	654
1.	Zespół Marfana Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	@a7b	4.1.	Radiogramy przeglądowe klatki piersiowej.....	654
2.	Zespół Ehlersa i Danlosa naczyniowy Marzena Frołow, Grzegorz Goncerz, Leszek Masłowski.....	@a0q	4.2.	Tomografia komputerowa.....	656
3.	Wrodzone malformacje naczyniowe Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	@bu6	4.3.	Słownik wybranych pojęć używanych w opisach RTG i TK.....	656
3.1.	Wrodzone malformacje tętniczo-żylnie.....	@bu7	4.4.	Rezonans magnetyczny.....	664
4.	Zespół Klippela i Trénaunaya Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	@aor	4.5.	Scyntygrafia.....	664
5.	Naczyniaki Marzena Frołow, Leszek Masłowski.....	@a7c	4.6.	Pozytonowa tomografia emisyjna.....	664
U.	Choroby naczyń chłonnych Andrzej Szuba	623	4.7.	Ultrasonografia.....	665
1.	Podstawy fizjologii układu chłonnego.....	623	4.7.1.	Słownik wybranych pojęć używanych w USG płuc.....	667
2.	Zapalenie naczyń chłonnych.....	623	5.	Badania czynnościowe układu oddechowego Piotr Boros.....	668
3.	Obrzęk limfatyczny (chłonny).....	624	5.1.	Spirometria z zapisem krzywej przepływu—objętość.....	669
W.	Omdlenia Piotr Kulakowski	629	5.1.1.	Spirometria podstawowa.....	669
1.	Omdlenia odruchowe.....	631	5.1.2.	Spirometria po inhalacji leku rozkurczającego oskrzela (próba rozkurczowa).....	674
2.	Zespół zatoki szyjnej.....	633	5.1.3.	Próby prowokacyjne.....	675
3.	Omdlenie sytuacyjne.....	633	5.1.4.	Maksymalna wentylacja dowolna.....	676
			5.2.	Pomiar szczytowego przepływu wydechowego.....	676
			5.3.	Oscylometria impulsowa.....	677
			5.4.	Pletyzmografia.....	677
			5.5.	Badanie podatności statycznej układu oddechowego.....	679
			5.6.	Badanie transferu płucnego dla tlenu węgla (T _{lco}).....	680
			5.7.	Próby wysiłkowe.....	682
			5.7.1.	Sercowo-płucna próba wysiłkowa.....	682
			5.7.2.	Testy marszowe.....	683

6.	Bronchoskopia	Krzysztof Śladek	685	3.12.	Zapalenie płuc wywołane przez koronawirusy	785
7.	Wideoorakoskopia i wzornikowanie śródpiersia	Krzysztof Śladek, Dariusz Wąsowski	688	3.13.	Grypowe zapalenie płuc	786
7.1.	Wideoorakoskopia		688	3.14.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Pneumocystis jiroveci</i> (pneumocystoza)	786
7.2.	Wzornikowanie śródpiersia		689	3.15.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Aspergillus</i> (inwazyjna aspergiloza i podostra inwazyjna aspergiloza płuc)	787
8.	Biopsja prześkórna opłucnej i płuca	Krzysztof Śladek	689	3.16.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Candida</i>	788
8.1.	Biopsja prześkórna opłucnej		689	E.	Choroby śródmiąższowe płuc	789
8.2.	Biopsja prześkórna płuca		690	1.	Idiopatyczne śródmiąższowe zapalenia płuc	789
9.	Badania morfologiczne układu oddechowego	Renata Langfort	691		<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	789
10.	Badanie płynu opłucnowego	Jerzy Soja	695	1.1.	Idiopatyczne włóknienie płuc	790
11.	Badanie płociny	Aleksander Kania	698	1.2.	Inne postaci idiopatycznego śródmiąższowego zapalenia płuc	794
12.	Stężenie tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FE _{NO})	Lucyna Mastalerz, Filip Mejza	699	1.2.1.	Niespecyficzne śródmiąższowe zapalenie płuc	794
			699	1.2.2.	Kryptogenne organizujące się zapalenie płuc	794
			699	1.2.3.	Ostre śródmiąższowe zapalenie płuc	795
C.	Choroby dróg oddechowych		703	1.2.4.	Choroba śródmiąższowa płuc związana z zapaleniem oskrzelików i złuszczeniem śródmiąższowe zapalenie płuc	795
1.	Zapalenie zatok przynosowych		706	1.2.5.	Limfocytowe śródmiąższowe zapalenie płuc	796
	<i>Monika Świerczyńska-Krepa, Zbigniew Świerczyński</i>		709	1.2.6.	Samostna fibroelastoza opłucnowo-śródmiąższowa	796
2.	Ostre zapalenie gardła i migdałków (angina)		709	1.2.7.	Włóknienie płuc współistniejące z rozedmą	796
	<i>Leszek Szeniorn, Piotr Sawieć</i>		709	1.2.8.	Śródmiąższowe zapalenie płuc z cechami autoimmunologicznymi	796
3.	Blonica	Aleksandra Szymczak	710	2.	Sarkoidoza	797
4.	Choroby krtani	Monika Świerczyńska-Krepa, Zbigniew Świerczyński	711	3.	Alergiczne zapalenie płuc	802
4.1.	Zapalenie krtani		711		<i>Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	802
4.2.	Dysfonia		712	4.	Rozlane krwawienie płuc	806
4.2.1.	Dysfonia czynnościowa		712		<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	806
4.2.2.	Dysfonia organiczna		714	5.	Eozynofilia płucna	808
4.3.	Rak krtani		714		<i>Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	808
5.	Ostre zapalenie oskrzeli	Jan Kuś, Filip Mejza	717	5.1.	Eozynofilia płucna o znanej etiologii	808
6.	Krtusiec (koklusz)	Jacek Wysocki, Jacek Mrukowicz, Bożena Dubiel	722	5.1.1.	Eozynofilia w przebiegu zarażeń pasożytniczych	810
7.	Przewlekła obturacyjna choroba płuc		729		<i>Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry, Weronika Rymer</i>	810
8.	Astma	Ewa Niżankowska-Mogilnicka, Grażyna Bochenek, Piotr Gajewski	752	5.1.2.	Alergiczna aspergiloza oskrzelowo-płucna	811
9.	Rozstrzenie oskrzeli	Filip Mejza, Renata Jankowska	760		<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	811
10.	Mukowiscydoza	Henryk Mazurek	761	5.2.	Eozynofilia płucna o nieznannej etiologii	812
11.	Choroby oskrzelików	Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry	762		<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	812
11.1.	Zarostowe zapalenie oskrzelików		762	5.2.1.	Przewlekłe eozynofilowe zapalenie płuc	813
11.2.	Ostre zapalenie oskrzelików		762	5.2.2.	Ostre eozynofilowe zapalenie płuc	813
11.3.	Rozlane zapalenie oskrzelików		762	5.2.3.	Eozynofilowe zapalenie oskrzeli	814
11.4.	Zapalenie oskrzelików oddechowych		762	6.	Inne rzadkie śródmiąższowe choroby płuc	817
11.5.	Zapalenie oskrzelików spowodowane narażeniem na pyły mineralne		762		<i>Elżbieta Radzikowska, Iwona Bestry</i>	817
11.6.	Grudkowe zapalenie oskrzelików		762	6.1.	Płucna postać histiocytozy z komórek Langerhansa	817
			778	6.2.	Limfangioleiomiomatoza	817
D.	Zapalenia płuc wywołane przez drobnoustroje		778	6.3.	Proteinoza płucna z zapaleniem naczynek	817
1.	Pozaszpitalne zapalenie płuc	Tadeusz Przybyłowski, Jan Kuś	778	7.	Ostre uszkodzenie płuc związane z używaniem papierosów elektronicznych	817
2.	Szpitalne zapalenie płuc		778		<i>Filip Mejza</i>	817
3.	Zapalenia płuc wywołane przez określony czynnik etiologiczny		778	8.	Nadciśnienie płucne w chorobach śródmiąższowych płuc	818
3.1.	Pneumokokowe zapalenie płuc		778		<i>Monika Szturmowicz</i>	818
3.2.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>		779	F.	Gruźlica i mykobakteriozy	821
3.3.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Moraxella catarrhalis</i>		779		<i>Maria Korzeniowska-Kosela, Iwona Grzelewska-Rzymowska, Katarzyna Kruczak, Zofia Zwolska, Ewa Augustynowicz-Kopeć</i>	821
3.4.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Mycoplasma pneumoniae</i>		780	1.	Gruźlica	841
3.5.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Chlamydia pneumoniae</i>		780	2.	Mykobakteriozy	841
3.6.	Gronkowcowe zapalenie płuc		781	G.	Nowotwory płuca i opłucnej	845
3.7.	Zapalenie płuc wywołane przez bakterie beztlenowe		783	1.	Rak płuca	845
3.8.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Klebsiella pneumoniae</i>		783	2.	Międzybłoniak opłucnej	856
3.9.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Acinetobacter baumannii</i>		784	3.	Przerzuty nowotworowe w płucach	857
3.10.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Pseudomonas aeruginosa</i>		784			
3.11.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Legionella pneumophila</i>		784			

6.	Bronchoskopia	Krzysztof Śladek	685	3.12.	Zapalenie płuc wywołane przez koronawirusy	785
7.	Wideotorakoskopia i wzornikowanie śródpiersia	Krzysztof Śladek, Dariusz Wąsowski	688	3.13.	Grypowe zapalenie płuc	786
7.1.	Wideotorakoskopia		688	3.14.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Pneumocystis jiroveci</i> (pneumocystoza)	786
7.2.	Wzornikowanie śródpiersia		689	3.15.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Aspergillus</i> (inwazyjna aspergiloza i podostra inwazyjna aspergiloza płuc)	787
8.	Biopsja prześkórna opłucnej i płuca	Krzysztof Śladek	689	3.16.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Candida</i>	788
8.1.	Biopsja prześkórna opłucnej		689	E.	Choroby śródmiąższowe płuc	789
8.2.	Biopsja prześkórna płuca		690	1.	Idiopatyczne śródmiąższowe zapalenia płuc	
9.	Badania morfologiczne układu oddechowego	Renata Langfort	691		Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry	789
10.	Badanie płynu opłucnowego	Jerzy Soja	695	1.1.	Idiopatyczne włóknienie płuc	790
11.	Badanie płwociny	Aleksander Kania	698	1.2.	Inne postaci idiopatycznego śródmiąższowego zapalenia płuc	794
12.	Stężenie tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FE _{NO})	Lucyna Mastalerz, Filip Mejza	698	1.2.1.	Niespecyficzne śródmiąższowe zapalenie płuc	794
C.	Choroby dróg oddechowych		699	1.2.2.	Kryptogenne organizujące się zapalenie płuc	794
1.	Zapalenie zatok przynosowych	Monika Świerczyńska-Krępa, Zbigniew Świerczyński	699	1.2.3.	Ostre śródmiąższowe zapalenie płuc	795
2.	Ostre zapalenie gardła i migdałków (angina)	Leszek Szenborn, Piotr Sawiec	703	1.2.4.	Choroba śródmiąższowa płuc związana z zapaleniem oskrzelików i złuszczone śródmiąższowe zapalenie płuc	795
3.	Błonica	Aleksandra Szymczak	706	1.2.5.	Limfocytowe śródmiąższowe zapalenie płuc	796
4.	Choroby krtani	Monika Świerczyńska-Krępa, Zbigniew Świerczyński	709	1.2.6.	Samoistna fibroelastoza opłucnowo-śródmiąższowa	796
4.1.	Zapalenie krtani		709	1.2.7.	Włóknienie płuc współistniejące z rozedmą	796
4.2.	Dysfonia		709	1.2.8.	Śródmiąższowe zapalenie płuc z cechami autoimmunologicznymi	796
4.2.1.	Dysfonia czynnościowa		709	2.	Sarkoidoza	Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
4.2.2.	Dysfonia organiczna		710	3.	Alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
4.3.	Rak krtani		710	4.	Rozlane krwawienie pęcherzykowe	Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
5.	Ostre zapalenie oskrzeli	Jan Kuś, Filip Mejza	711	5.	Eozynofilie płucne	Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
6.	Krztusiec (koklusz)	Jacek Wysocki, Jacek Mrukowicz, Bożena Dubiel	712	5.1.	Eozynofilie płucne o znanej etiologii	Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
7.	Przewlekła obturacyjna choroba płuc	Władysław Pierzchała, Ewa Niżankowska-Mogilnicka, Filip Mejza	714	5.1.1.	Eozynofilie w przebiegu zarażeń pasożytniczych	Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry, Weronika Rymer
8.	Astma	Ewa Niżankowska-Mogilnicka, Grażyna Bochenek, Piotr Gajewski	729	5.1.2.	Alergiczna aspergiloza oskrzelowo-płucna	Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
9.	Rozstrzenie oskrzeli	Filip Mejza, Renata Jankowska	747	5.2.	Eozynofilie płucne o nieznannej etiologii	Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry
10.	Mukowiscydoza	Henryk Mazurek	752	5.2.1.	Przewlekłe eozynofilowe zapalenie płuc	811
11.	Choroby oskrzelików	Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bistry	760	5.2.2.	Ostre eozynofilowe zapalenie płuc	812
11.1.	Zarostowe zapalenie oskrzelików		761	5.2.3.	Eozynofilowe zapalenie oskrzeli	812
11.2.	Ostre zapalenie oskrzelików		761	6.	Inne rzadkie śródmiąższowe choroby płuc	Elżbieta Radzikowska, Iwona Bistry
11.3.	Rozlane zapalenie oskrzelików		761	6.1.	Płucna postać histiocytozy z komórek Langerhansa	813
11.4.	Zapalenie oskrzelików oddechowych		762	6.2.	Limfangioleiomiomatoza	814
11.5.	Zapalenie oskrzelików spowodowane narażeniem na pyły mineralne		762	6.3.	Proteinoza pęcherzyków płucnych	817
11.6.	Grudkowe zapalenie oskrzelików		762	7.	Ostre uszkodzenie płuc związane z używaniem papierosów elektronicznych	Filip Mejza
D.	Zapalenia płuc wywołane przez drobnoustroje		763	8.	Nadciśnienie płucne w chorobach śródmiąższowych płuc	Monika Szturmowicz
	Tadeusz Przybyłowski, Jan Kuś		763	F.	Gruźlica i mykobakteriozy	Maria Korzeniewska-Kosela, Iwona Grzelewska-Rzymowska, Katarzyna Kruczak, Zofia Zwolska, Ewa Augustynowicz-Kopeć
1.	Pozaszpitalne zapalenie płuc		763	1.	Gruźlica	821
2.	Szpitalne zapalenie płuc		773	2.	Mykobakteriozy	841
3.	Zapalenia płuc wywołane przez określony czynnik etiologiczny		778	G.	Nowotwory płuca i opłucnej	Jacek Jassem
3.1.	Pneumokokowe zapalenie płuc		778	1.	Rak płuca	845
3.2.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>		779	2.	Międzybłonak opłucnej	856
3.3.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Moraxella catarrhalis</i>		779	3.	Przerzuty nowotworowe w płucach	857
3.4.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Mycoplasma pneumoniae</i>		779			
3.5.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Chlamydia pneumoniae</i>		780			
3.6.	Gronkowcowe zapalenie płuc		780			
3.7.	Zapalenie płuc wywołane przez bakterie beztlenowe		781			
3.8.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Klebsiella pneumoniae</i>		783			
3.9.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Acinetobacter baumannii</i>		783			
3.10.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Pseudomonas aeruginosa</i>		784			
3.11.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Legionella pneumophila</i>		784			

H. Choroby zawodowe układu oddechowego	859
1. Pylice płuc <i>Kazimierz Marek</i>	859
1.1. Pylica krzemowa.....	859
1.2. Pylica górników kopalń węgla.....	862
1.3. Pylica azbestowa.....	862
2. Zmiany opłucnowe związane z narażeniem na azbest <i>Kazimierz Marek</i>	863
3. Astma związana z pracą zawodową <i>Cezary Palczyński, Paweł Górski</i>	864
4. Beryloza <i>Cezary Palczyński</i>	867
I. Zaburzenia oddychania w czasie snu <i>Robert Pływaczewski, Agata Niżankowska-Jędrzejczyk</i>	868
1. Klasyfikacja zaburzeń oddychania w czasie snu.....	868
2. Obturacyjny bezdech senny.....	868
3. Centralny bezdech senny.....	874
4. Zespoły hipowentylacji i hipoksemii w czasie snu.....	874
5. Hipowentylacja i hipoksemia w czasie snu związana z określonymi chorobami.....	875
J. Choroby opłucnej <i>Krzysztof Śladek</i>	876
1. Płyn w jamie opłucnej – informacje ogólne.....	876
2. Przesiek w jamie opłucnej.....	876
3. Wysiłek w jamie opłucnej.....	876
3.1. Wysiłek nowotworowy w jamie opłucnej.....	876
3.2. Wysiłek w jamie opłucnej związany z zakażeniem.....	878
3.3. Wysiłki w jamie opłucnej o innej etiologii.....	880
4. Krwiak opłucnowy.....	880
5. Chłonka w jamie opłucnej (chłonkotok).....	880
6. Zwiększenie opłucnej.....	881
7. Odma opłucnowa.....	881
8. Drenaż jamy opłucnej.....	884
K. Choroby śródpiersia <i>Krzysztof Śladek</i>	886
1. Guzy i torbiele śródpiersia.....	886
2. Odma śródpiersiowa.....	887
3. Zapalenie śródpiersia.....	888
L. Manifestacje chorób układowych tkanki łącznej w układzie oddechowym <i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	889
Ł. Niepożądane reakcje polekowe w układzie oddechowym <i>Elżbieta Wiatr</i>	891
M. Wady rozwojowe układu oddechowego <i>Grzegorz Lis</i>	894
1. Brak płuca i hipoplazja płuca.....	894
2. Torbiel bronchogenna.....	896
3. Sekwestracja płuca.....	896
4. Wrodzona malformacja oskrzelowo-płucna.....	897
5. Wrodzona rozedma płatowa.....	897
6. Przetoka tchawiczo-przelykowa i atrezja przelyku.....	898
7. Wrodzona przepuklina przeponowa.....	898
8. Tracheomalacja i tracheobronchomalacja.....	899
N. Urazy płuc <i>Henryk Olechnowicz</i>	900
O. Niewydolność oddechowa	896
1. Patofizjologia niewydolności oddechowej <i>Wiesław Królikowski, Miłosz Jankowski</i>	896
2. Ostra niewydolność oddechowa <i>Miłosz Jankowski, Wiesław Królikowski</i>	898
3. Przewlekła niewydolność oddechowa <i>Miłosz Jankowski, Wiesław Królikowski</i>	903
4. Leczenie tlenem <i>Miłosz Jankowski, Filip Mejza, Dorota Górecka</i>	905
5. Wentylacja mechaniczna płuc <i>Magdalena Twardowska, Miłosz Jankowski</i>	909
5.1. Inwazyjna wentylacja mechaniczna z dodatnim ciśnieniem.....	909
5.2. Nieinwazyjna wentylacja mechaniczna z dodatnim ciśnieniem.....	912
6. Przeszczepienie płuc oraz serca i płuc <i>Marek Ochman, Dariusz Jastrzębski, Jacek Wojarski, Sławomir Żegleń, Marian Zembala</i>	915
P. Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego <i>Roman Nowobilski</i>	919
1. Metody i techniki fizjoterapii oddechowej.....	919
2. Ćwiczenia kontrolowanego oddychania.....	923
3. Trening ogólnokondycyjny.....	923
4. Trening sprawności funkcjonalnej.....	923
5. Edukacja i oddziaływanie psychospołeczne.....	923
R. Wziewne stosowanie leków w chorobach układu oddechowego <i>Michał Pirożyński, Anna Bręborowicz, Agnieszka Padjas</i>	924
S. Leczenie uzależnienia od tytoniu <i>Filip Mejza, Magdalena Cedzyńska, Małgorzata Bała, Dorota Górecka</i>	930
III Choroby układu pokarmowego	
A. Objawy chorób układu pokarmowego	939
1. Ból brzucha <i>Justyna Kotynia, Magdalena Kocot-Kępska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	939
2. Dysfagia i odynofagia <i>Justyna Kotynia, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	943
3. Nudności i wymioty <i>Anna Mokrowiecka, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	945
4. Biegunka <i>Piotr Daniel, Ewa Małecka-Wojcieszko, Małgorzata Szczepanek</i>	947
5. Zaparcie <i>Renata Talar-Wojnarowska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	950
6. Krwawienie z przewodu pokarmowego <i>Anita Gąsiorowska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	952
7. Żółtaczka <i>Jacek Juszczyk, Jerzy Jaroszewicz</i>	953
8. Wodobrzusze <i>Jacek Juszczyk, Jerzy Jaroszewicz</i>	955
9. Halitoza <i>Włodzimierz Zych, Małgorzata Szczepanek</i>	958
B. Badania diagnostyczne	960
1. Badania laboratoryjne.....	960
1.1. Diagnostyka zakażenia <i>Helicobacter pylori</i> <i>Krzysztof Adrych, Bogdan Solnica</i>	960
1.1.1. Test ureazowy.....	960
1.1.2. Mocznikowy test oddechowy.....	961
1.1.3. Antygeny <i>H. pylori</i> w kale.....	961
1.1.4. Przeciwciała przeciwko <i>H. pylori</i> w surowicy.....	962
1.2. Diagnostyka czynności wydzielniczej żołądka <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	962
1.2.1. Wydzielanie kwasu solnego.....	962
1.2.2. Gastryna.....	962
1.3. Diagnostyka zaburzeń trawienia i wchłaniania węglowodanów <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	963
1.3.1. pH kału.....	963
1.3.2. Substancje redukujące w kale.....	963
1.3.3. Elektrolity i osmolalność kału.....	963
1.3.4. Test tolerancji laktozy.....	963
1.3.5. Oddechowy test wodorowy.....	963
1.3.6. Oddechowy test metanowy.....	964
1.3.7. Aktywność disacharydaz w skrawkach błony śluzowej jelita ciężkiego.....	964
1.4. Diagnostyka zaburzeń trawienia i wchłaniania tłuszczów <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	964

1.4.1.	Badanie mikroskopowe kału	964	5.	Ultrasonografia endoskopowa (endosonografia)	1005
1.4.2.	Wydalanie tłuszczu w kale	964	Marcin Polkowski		
1.4.3.	Izotopowe testy oddechowe z pomiarem CO ₂ w powietrzu wydechowym	964	6.	Badania morfologiczne materiału z biopsji endoskopowej przewodu pokarmowego	1008
1.5.	Diagnostyka utraty białka	965	Andrzej Mróz		
1.5.1.	α ₁ -antytrypsyna w kale	965	6.1.	Pobieranie materiału	1008
1.6.	Autoprzeciwiała w celiakii	965	6.2.	Patomorfologia zmian nienowotworowych materiałów tkankowych pobieranych w trakcie badań endoskopowych	1009
1.7.	Diagnostyka stanu zapalnego jelit	965	6.3.	Patomorfologia zmian rozrostowych i nowotworowych	1010
1.7.1.	Kalprotektyna w kale	965	7.	Badania mikrobiologiczne w diagnostyce chorób przewodu pokarmowego	1011
1.7.2.	Laktoferyna w kale	966	Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek		
1.8.	Krew utajona w kale	966	C. Choroby przełyku	1013	
1.9.	Diagnostyka chorób trzustki	966	1.	Fizjologia	1013
1.9.1.	Amylaza	966	Marek Pazurek, Ewa Malecka-Wojcieszko		
1.9.2.	Lipaza	967	2.	Zaburzenia motoryki przełyku	1013
1.9.3.	Elastaza 1	967	Renata Talar-Wojnarowska, Ewa Malecka-Wojcieszko		
1.9.4.	Test sekretynowo-cholecystokininowy	967	2.1.	Achalazja	1014
1.10.	Diagnostyka chorób wątroby	968	2.2.	Rozlany skurcz przełyku	1016
1.10.1.	Enzymy wątrobowe	968	2.3.	Bolesne skurcze przełyku	1017
Jacek Juszczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bogdan Solnica			3.	Choroba refluksowa przełyku	1017
1.10.2.	Bilirubina	971	Renata Talar-Wojnarowska, Anita Gąsiorowska, Ewa Malecka-Wojcieszko		
1.10.3.	Kwasy żółciowe	971	3.1.	Przełyk Barretta	1022
1.10.4.	Białko całkowite	972	4.	Eozynofilowe zapalenie przełyku	1023
1.10.5.	Albumina	972	Andrea Horvath, Zbigniew Bartuzi		
1.10.6.	Ceruloplazmina	973	5.	Nowotwory przełyku	1026
1.10.7.	α ₁ -antytrypsyna w surowicy	973	Anna Mokrowiecka, Ewa Malecka-Wojcieszko		
1.10.8.	Amoniak	973	5.1.	Rak przełyku	1026
1.10.9.	Próby czynnościowe	974	6.	Uchylki przełyku	1028
Jacek Juszczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bogdan Solnica			7.	Oparzenia przełyku	1029
1.10.10.	Kwas δ-aminolewulinowy, porfobilinogen i porfiryny	974	Ewa Malecka-Wojcieszko, Renata Talar-Wojnarowska		
Agnieszka Lipniacka, Bogdan Solnica			8.	Wady wrodzone przełyku	1031
2.	Badania czynnościowe	975	8.1.	Przetoki oskrzelowo-przełykowe i zarośnięcie przełyku	1031
2.1.	Przełyk	975	8.2.	Wrodzone zwężenie przełyku	1031
Marek Pazurek, Ewa Malecka-Wojcieszko			8.3.	Wrodzone zdwojenia przełyku	1032
2.1.1.	pH-metria przełyku	975	8.4.	Pierścienie przełyku	1032
2.1.2.	Manometria przełyku	975	8.5.	Przepuklina rozworu przełykowego	1032
2.1.3.	Manometria wysokiej rozdzielczości	976	9.	Choroby przełyku wywołane przez drobnoustroje	1033
2.2.	Jelito grube	976	Anna Mokrowiecka, Ewa Malecka-Wojcieszko		
2.2.1.	Ocena czasu pasażu jelitowego	976	9.1.	Grzybica przełyku	1033
Piotr Eder, Witold Bartnik ¹			9.2.	Zapalenie przełyku wywołane przez wirus opryszczki zwykłej	1034
2.2.2.	Test wydalenia balonu	976	9.3.	Cytomegalowirusowe zapalenie przełyku	1035
Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak			9.4.	Inne wirusowe zapalenia przełyku	1035
2.2.3.	Manometria odbytu i odbytnicy	977	9.5.	Bakteryjne zapalenie przełyku	1035
Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak			9.6.	Gruźlica przełyku	1035
2.2.4.	Defekografia	977	10.	Choroby czynnościowe przełyku	1035
Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak			D. Choroby żołądka i dwunastnicy	1038	
3.	Badania obrazowe	977	1.	Fizjologia	1038
3.1.	Radiogramy	977	Tomasz Brzozowski		
Andrzej Cieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszczyńska			2.	Dyspepsja	1040
3.1.1.	Radiogram przeglądowy jamy brzusznej	977	Andrzej Dąbrowski, Krzysztof Marlicz ¹		
3.1.2.	Badania kontrastowe przewodu pokarmowego	978	3.	Zapalenia błony śluzowej żołądka lub dwunastnicy i gastropatie	1043
3.1.3.	Cholangiografia śródoperacyjna i pooperacyjna	980	Andrzej Dąbrowski, Krzysztof Marlicz ¹		
3.2.	Tomografia komputerowa	980	3.1.	Ostra gastropatia krwotoczna (nadżerkowa)	1044
Andrzej Cieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszczyńska			3.2.	Zapalenie błony śluzowej żołądka wywołane przez	1045
3.3.	Rezonans magnetyczny	985	Helicobacter pylori		
Andrzej Cieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszczyńska			3.3.	Autoimmunologiczne metaplastyczne zanikowe zapalenie	1046
3.4.	Ultrasonografia przezbrzuszną	988	błony śluzowej żołądka		
Andrzej Smereczyński, Ireneusz Gierbliński			3.4.	Gastropatia żółciowa	1047
4.	Endoskopia przewodu pokarmowego	993	4.	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy	1048
Tomasz Marek, Ewa Nowakowska-Dulawa, Krzysztof Marlicz ¹			Krzysztof Marlicz ¹		
4.1.	Zasady ogólne	993	5.	Zespół Zollingera i Ellisona	1054
4.2.	Endoskopia górnego odcinka przewodu pokarmowego	996	Krzysztof Marlicz ¹		
(ezofagogastroduodenoskopia, panendoskopia)			6.	Nowotwory żołądka i dwunastnicy	1055
4.3.	Endoskopia jelita grubego (rektoskopia, rektosigmoidoskopia,	998	6.1.	Rak żołądka	1055
kolonoskopia)			Teresa Starzyńska, Władysław Januszewicz, Wojciech M. Wysocki		
4.4.	Endoskopia jelita cienkiego	1001	6.2.	Chłoniaki żołądka	1060
4.5.	Endoskopowa cholangiopankreatografia wsteczna (ECPW)	1003	Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz ¹		
Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz ¹			6.3.	Nowotwory podścieliskowe żołądka	1061
Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz ¹					

6.4.	Nowotwory neuroendokryne żołądka <i>Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz</i>	1062	10.6.	Zespoły genetyczne związane z rakiem jelita grubego.....	1113
6.5.	Polipy żołądka <i>Ewa Wrońska</i>	1062	10.6.1.	Zespół Lynch <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1113
6.6.	Nowotwory dwunastnicy <i>Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz</i>	1064	10.6.2.	Rodzinna polipowatość gruczolakowata <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1114
7.	Choroba Ménériera <i>Andrzej Dąbrowski, Krzysztof Marlicz</i>	1064	10.6.3.	Polipowatość związana z genem <i>MUTYH</i> <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1115
8.	Zmiany naczyniowe żołądka <i>Ewa Wrońska</i>	1065	10.6.4.	Zespół polipowatości młodzieńczej <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1115
8.1.	Żołądek arbuzowaty.....	1065	10.6.5.	Zespół Peutza i Jeghersa <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1115
8.2.	Zmiana Dieulafoy.....	1066	10.7.	Rak jelita grubego <i>Jarosław Reguła, Lucjan Wyrniewicz, Witold Bartnik</i>	1116
9.	Gastropareza <i>Michał Wiszniewski</i>	1067	11.	Zespół wrzodu samotnego odbytnicy <i>Władysław Januszewicz</i>	1120
10.	Bezoary <i>Michał Wiszniewski, Krzysztof Marlicz</i>	1068	12.	Choroby odbytu.....	1121
11.	Wady rozwojowe <i>Michał Wiszniewski, Krzysztof Marlicz</i>	@bps	12.1.	Ropień odbytu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1122
12.	Uchyłki dwunastnicy <i>Michał Wiszniewski, Krzysztof Marlicz</i>	@b77	12.2.	Przetoka odbytu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1122
E.	Choroby jelita cienkiego	1069	12.3.	Choroba hemoroidalna <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1123
1.	Fizjologia <i>Tomasz Brzozowski, Hanna Szajewska</i>	1069	12.4.	Szczelina odbytu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1124
2.	Zaburzenia trawienia i wchłaniania.....	1071	12.5.	Rak odbytu <i>Wojciech M. Wysocki, Andrzej Rutkowski</i>	1125
2.1.	Celiakia <i>Hanna Szajewska, Małgorzata Szczepanek</i>	1071	13.	Zaparcie idiopatyczne <i>Piotr Eder, Witold Bartnik</i>	1127
2.2.	Zespół krótkiego jelita <i>Stanisław Kłęk, Marek Pertkiewicz</i>	1076	G.	Choroby infekcyjne i pasożytnicze przewodu pokarmowego	1130
2.3.	Zespół rozrostu bakteryjnego jelita cienkiego <i>Jarosław Daniluk, Hanna Szajewska</i>	1077	1.	Ostra biegunka infekcyjna <i>Tomasz Mach, Katarzyna Fleischer-Stepniewska</i>	1130
2.4.	Enteropatia z utratą białka <i>Jakub Kmiolek, Piotr Socha, Jerzy Socha</i>	1079	1.1.	Biegunka podróżnych <i>Tomasz Mach, Agnieszka Wroczyńska</i>	1136
2.5.	Choroba Whipple'a <i>Piotr Eder, Witold Bartnik</i>	1081	1.2.	Biegunka związana z antybiotykoterapią <i>Tomasz Mach, Katarzyna Fleischer-Stepniewska</i>	1138
3.	Nowotwory jelita cienkiego <i>Wojciech M. Wysocki, Michał Jankowski</i>	1082	1.3.	Zatrucie pokarmowe <i>Tomasz Mach, Katarzyna Fleischer-Stepniewska</i>	1138
4.	Uchyłki jelita cienkiego <i>Maciej Baglaj, Hanna Szajewska</i>	1083	2.	Zakażenie <i>Clostridioides difficile</i> i rzekomobłoniaste zapalenie jelit <i>Katarzyna Fleischer-Stepniewska, Małgorzata Szczepanek, Weronika Rymer, Witold Bartnik</i>	1139
4.1.	Uchyłki nabyte.....	1083	3.	Zakażenia przewodu pokarmowego u osób z niedoborem odporności <i>Tomasz Mach, Weronika Rymer</i>	@cc2
4.2.	Uchylek Meckla.....	1084	4.	Choroby pasożytnicze przewodu pokarmowego <i>Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska</i>	1143
5.	Zmiany naczyniowe jelita cienkiego <i>Ewa Wrońska</i>	@byj	H.	Choroby trzustki <i>Andrzej Dąbrowski, Grażyna Jurkowska, Urszula Wereszczyńska-Sięmiątkowska</i>	1146
5.1.	Angiodysplazja.....	@b5o	1.	Fizjologia.....	1146
5.2.	Choroba Rendu, Oslera i Webera.....	@cnz	2.	Ostre zapalenie trzustki.....	1147
5.3.	Zespół Beana.....	@cd6	3.	Przewlekłe zapalenie trzustki.....	1158
6.	Wady wrodzone jelita cienkiego <i>Maciej Baglaj, Hanna Szajewska</i>	@cbb	3.1.	Autoimmunologiczne zapalenie trzustki.....	1164
6.1.	Zdwojenie jelita cienkiego.....	@cb6	4.	Torbiele trzustki.....	1166
6.2.	Nieprawidłowy zwrot jelit.....	@cct	5.	Nowotwory trzustki.....	1169
F.	Choroby jelita grubego	1085	5.1.	Rak trzustki.....	1169
1.	Fizjologia <i>Tomasz Brzozowski, Witold Bartnik</i>	1085	5.2.	Nowotwory torbielowate.....	1173
2.	Zespół jelita drażliwego <i>Barbara Skrzydło-Radomańska, Witold Bartnik</i>	1086	6.	Wrodzone choroby trzustki.....	@cdf
3.	Choroba Hirschsprunga <i>Piotr Czauderna, Witold Bartnik</i>	1090	6.1.	Dziedziczne zapalenie trzustki.....	@alk
4.	Uchyłki jelita grubego <i>Piotr Eder, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1091	6.2.	Wady wrodzone trzustki.....	@coc
5.	Wrzodziejące zapalenie jelita grubego <i>Grażyna Rydzewska, Witold Bartnik</i>	1093	I.	Choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	1176
6.	Choroba Leśniowskiego i Crohna <i>Grażyna Rydzewska, Witold Bartnik</i>	1100	1.	Fizjologia <i>Piotr Daniel, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1176
7.	Mikroskopowe zapalenie jelita grubego <i>Wojciech M. Marlicz, Jarosław Reguła, Witold Bartnik</i>	1106	2.	Zaburzenia czynnościowe pęcherzyka żółciowego i zwieracza Oddiego <i>Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1177
8.	Niedokrwienne zapalenie jelita grubego <i>Witold Bartnik</i>	1107	3.	Kamica żółciowa i zapalenie dróg żółciowych <i>Anita Gąsiorowska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1178
9.	Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego <i>Aleksander Konturek</i>	1108	3.1.	Kamica pęcherzyka żółciowego.....	1178
10.	Polipy i rak jelita grubego.....	1109	3.2.	Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego.....	1181
10.1.	Polipy i rak jelita grubego – informacje ogólne <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Witold Bartnik</i>	1109	3.3.	Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego.....	1182
10.2.	Polipy gruczolakowe <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Witold Bartnik</i>	1110			
10.3.	Polipy ząbkowane <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1112			
10.4.	Polipy hamartomatyczne <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1113			
10.5.	Polipy zapalne <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Witold Bartnik</i>	1113			

3.4.	Kamica przewodowa	1183
3.5.	Ostre zapalenie dróg żółciowych	1185
4.	Pierwotne stwardniające zapalenie dróg żółciowych <i>Ewa Wunsch, Piotr Milkiewicz</i>	1186
5.	Torbiele dróg żółciowych <i>Ewa Malecka-Wojcieszko</i>	1189
6.	Nowotwory pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych <i>Piotr Daniel, Ewa Malecka-Wojcieszko</i>	1190
6.1.	Rak dróg żółciowych	1190
6.2.	Rak pęcherzyka żółciowego	1193
6.3.	Rak okolicy głowy trzustki (tzw. rak brodawki Vater)	1195
J.	Choroby wątroby	1196
1.	Fizjologia <i>Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz</i>	1196
2.	Badanie morfologiczne	1199
2.1.	Biopsja wątroby <i>Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz</i>	1199
2.1.1.	Biopsja przezskórna	1199
2.1.2.	Biopsja przeżylna	1201
2.2.	Ocena histologiczna <i>Bożena Walewska-Zielecka</i>	1201
2.3.	Alternatywne metody oceny zaawansowania włóknienia wątroby	1203
2.3.1.	Wskaźniki biochemiczne <i>Małgorzata Szczepanek</i>	1203
2.3.2.	Elastografia ultrasonograficzna <i>Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz, Małgorzata Szczepanek</i>	1204
2.3.3.	Elastografia rezonansu magnetycznego (EMR) <i>Andrzej Cieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszewska</i>	1204
3.	Ostre wirusowe zapalenie wątroby (WZW) <i>Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz</i>	1205
3.1.	Ostre WZW typu A	1205
3.2.	Ostre WZW typu B i D	1207
3.2.1.	Ostre WZW typu B	1207
3.2.2.	WZW typu D	1211
3.3.	Ostre WZW typu C	1212
3.4.	Ostre WZW typu E	1214
3.5.	Zapalenia wątroby wywołane zakażeniami wirusami wtórnie hepatotropowymi	1216
4.	Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B <i>Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz, Bożena Walewska-Zielecka</i>	1217
5.	Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C <i>Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz, Bożena Walewska-Zielecka</i>	1223
6.	Polekowe uszkodzenie wątroby <i>Anna Boroń-Kaczmarska</i>	1228
7.	Autoimmunologiczne zapalenie wątroby <i>Marta Wawrzynowicz-Syczewska, Małgorzata Szczepanek</i>	1231
8.	Pierwotne zapalenie dróg żółciowych <i>Ewa Wunsch, Piotr Milkiewicz</i>	1235
9.	Hiperbilirubinemia wrodzone <i>Tomasz Mach, Irena M. Jankowska</i> ...	1238
9.1.	Zespół Gilberta <i>Tomasz Mach, Irena M. Jankowska</i>	1239
9.2.	Rzadkie hiperbilirubinemie wrodzone <i>Tomasz Mach, Irena M. Jankowska</i>	@bln
9.3.	Wrodzone cholestazy wewnątrzwątrobowe <i>Irena M. Jankowska</i> ...	@tpe
9.3.1.	Zespół Alagille'a	@byy
9.3.2.	Niedobór α_1 -antytrypsyny	@ckc
9.3.3.	Postępująca rodzinna cholestaza wewnątrzwątrobowa	@ck3
10.	Metaboliczne choroby wątroby	1240
10.1.	Porfirie <i>Robert Wasilewski, Agnieszka Lipniacka, Edyta Odnocka, Jerzy Windyga</i>	1240
10.1.1.	Ostra porfiria przerywana	1240
10.1.2.	Porfiria mieszana	1245
10.1.3.	Koproporfiria dziedziczna	1245
10.1.4.	Porfiria skórna późna	1245
10.2.	Choroba Wilsona <i>Tomasz Mach, Małgorzata Szczepanek</i>	1247
11.	Hemochromatoza i inne stany przeładowania żelazem <i>Tomasz Mach, Małgorzata Szczepanek</i>	1250
11.1.	Hemochromatoza dziedziczna	1250
11.2.	Wtórne przeładowanie żelazem	1254
12.	Alkoholowa choroba wątroby <i>Tomasz Mach, Małgorzata Szczepanek</i>	1255
12.1.	Alkoholowe stłuszczenie wątroby	1256
12.2.	Alkoholowe zapalenie wątroby	1256
12.3.	Alkoholowa marskość wątroby	1258
13.	Niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby <i>Tomasz Mach, Małgorzata Szczepanek</i>	1259
14.	Marskość wątroby <i>Marta Wawrzynowicz-Syczewska</i>	1263
15.	Ostra niewydolność wątroby <i>Anna Boroń-Kaczmarska</i>	1278
16.	Choroby naczyniowe wątroby	1281
16.1.	Zakrzepica żyły wrotnej <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1281
16.2.	Zakrzepica żył wątrobowych <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1284
16.3.	Idiopatyczne niemarskie nadciśnienie wrotne <i>Marek Hartleb</i>	1286
17.	Guzy wątroby <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1288
17.1.	Naczyniak krwionośny wątroby	1288
17.2.	Ogniskowy rozrost guzkowy	1289
17.3.	Gruczolak wątrobowokomórkowy	1291
17.4.	Rak wątrobowokomórkowy	1292
17.5.	Nowotwory wtórne	1295
17.6.	Torbiele wątroby	1297
18.	Przeszczepienie wątroby <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1299
K.	Niedrożność jelit <i>Michał Nowakowski, Jan Ciećkiewicz</i>	1302
1.	Niedrożność porażenna jelit	1302
2.	Niedrożność mechaniczna jelit	1305
L.	Krwawienie z przewodu pokarmowego	1307
1.	Ogólne zasady postępowania <i>Ewa Nowakowska-Dulawa, Jan Ciećkiewicz</i>	1307
2.	Krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego pochodzenia niezylakowego <i>Ewa Nowakowska-Dulawa, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1308
3.	Krwawienie z żyłaków przełyku lub żołądka <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1311
4.	Krwawienie z dolnego odcinka przewodu pokarmowego <i>Michał Wiszniewski</i>	1315
Ł.	Ciało obce w przewodzie pokarmowym <i>Władysław Januszewicz</i>	1319
M.	Nadwrażliwość pokarmowa	1321
1.	Nadwrażliwość pokarmowa – informacje ogólne <i>Zbigniew Bartuzi, Andrea Horvath</i>	1321
2.	Alergia na pszenicę <i>Andrea Horvath, Hanna Szajewska</i>	1326
3.	Nieceliakalna nadwrażliwość na gluten/pszenicę <i>Hanna Szajewska, Andrea Horvath, Małgorzata Szczepanek</i>	1327
IV	Choroby układu wewnątrzwydzielniczego	
A.	Choroby podwzgórza i przysadki	1331
1.	Fizjologia <i>Jolanta Kunert-Radek</i>	1331
2.	Badania diagnostyczne <i>Jolanta Kunert-Radek</i>	1334
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	1334
2.2.	Badania laboratoryjne	1335
2.2.1.	Hormony przedniego płata przysadki	1335
2.2.2.	Hormony tylnego płata przysadki	1336
2.3.	Badania obrazowe	1336
2.3.1.	Radiogramy	1336
2.3.2.	Tomografia komputerowa	1337
2.3.3.	Rezonans magnetyczny	1337
2.3.4.	Scyntygrafia receptorowa	1337
2.4.	Badania morfologiczne	1337
3.	Choroby podwzgórza, przysadki i szyszynki <i>Jolanta Kunert-Radek</i>	1338

3.1.	Choroby podwzgórza	1338	3.6.	Subkliniczna nadczynność tarczycy	1403
3.1.1.	Guzy okolicy podwzgórzowo-przysadkowej	1338	3.7.	Nadczynność tarczycy podczas ciąży	1404
3.1.2.	Urazy głowy	1338	3.8.	Przełom tarczycowy	1405
3.1.3.	Jatrogenne uszkodzenia podwzgórza	1339	4.	Niedoczynność tarczycy <i>Andrzej Lewiński</i>	1406
3.1.4.	Zapalenia	1339	5.	Zapalenia tarczycy <i>Andrzej Lewiński</i>	1414
3.1.5.	Zaburzenia dziedziczne	1340	5.1.	Przewlekłe zapalenia tarczycy	1414
3.1.6.	Zaburzenia naczyniowe	1340	5.1.1.	Przewlekłe autoimmunologiczne zapalenie tarczycy (choroba Hashimoto)	1414
3.2.	Zaburzenia czynności przedniego płata przysadki pochodzenia podwzgórzowego	1340	5.1.2.	Niebolesne (ciche) zapalenie tarczycy i poporodowe zapalenie tarczycy	1416
3.3.	Zaburzenia czynności tylnego płata przysadki	1340	5.1.3.	Choroba Riedla	1416
3.3.1.	Moczówka prosta	1340	5.1.4.	Przewlekłe zapalenia tarczycy indukowane lekami	1416
3.3.2.	Zespół nieadekwatnego wydzielania wazopresyny (zespół Schwartz'a i Barttera)	1342	5.1.5.	Wole amyloidowe	1417
3.4.	Zespół pustego siodła	1343	5.1.6.	Torbiel błonowcowa	1417
3.5.	Guzy szyszynki	1344	5.2.	Podostre zapalenie tarczycy (choroba de Quervaina)	1417
4.	Niedoczynność przysadki <i>Wojciech Zgliczyński</i>	1345	5.3.	Ostre zapalenia tarczycy	1419
4.1.	Nowotwory prowadzące do niedoczynności przysadki	1348	5.3.1.	Ostre bakteryjne zapalenie tarczycy	1419
4.2.	Pourazowe i jatrogenne uszkodzenie przysadki	1348	5.3.2.	Ostre niebakteryjne zapalenia tarczycy	1419
4.3.	Naczyniopochodne uszkodzenie przysadki	1349	6.	Zaburzenia z niedoboru jodu <i>Andrzej Lewiński</i>	1419
4.3.1.	Poporodowa martwica przysadki (zespół Sheehana)	1349	7.	Choroby przebiegające z eutyreozą <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1420
4.3.2.	Udar krwotoczny przysadki	1349	7.1.	Wole mięsiste nietoksyczne	1420
4.4.	Choroby naciekowo-zapalne przysadki	1349	7.2.	Wole guzkowe nietoksyczne	1421
4.5.	Wrodzone zaburzenia rozwojowe	1350	7.3.	Przypadkowo wykryte guzki tarczycy	1425
5.	Guzy przysadki <i>Wojciech Zgliczyński</i>	1350	8.	Rak tarczycy <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1425
5.1.	Guz prolaktynowy	1352	8.1.	Mikrorak tarczycy	1428
5.2.	Guzy wydzielające hormon wzrostu (akromegalia)	1356	8.2.	Rak brodawkowy i rak pęcherzykowy	1429
5.3.	Guzy wydzielające ACTH	1360	8.3.	Rak rdzeniasty	1434
5.3.1.	Choroba Cushinga	1360	8.4.	Rak nieodróżniony (anaplastyczny)	1434
5.3.2.	Zespół Nelsona	1362	8.5.	Rak tarczycy oporny na leczenie radiojodem	1434
5.3.3.	Zespół ektopowego wydzielania ACTH	1362	9.	Leczenie operacyjne chorób tarczycy <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1435
5.4.	Guzy wydzielające hormony glikoproteinowe	1363	9.1.	Powikłania pooperacyjne	1435
5.4.1.	Guz gonadotropinowy	1363	9.2.	Pooperacyjna niedoczynność tarczycy	1436
5.4.2.	Guz tyreotropinowy	1363	10.	Zespół oporności na hormony tarczycy <i>Andrzej Lewiński</i>	1436
5.5.	Nieczynny guz przysadki	1364	11.	Zespół zaburzeń pozatarczycowych przebiegających z eutyreozą <i>Andrzej Lewiński</i>	1438
5.6.	Przypadkowo wykryty guz przysadki	1364			
B.	Choroby tarczycy	1365	C.	Choroby przytarczyc <i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	1440
1.	Fizjologia <i>Barbara Jarząb, Andrzej Lewiński, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1365	1.	Fizjologia	1440
2.	Badania diagnostyczne	1367	2.	Badania diagnostyczne	1441
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1367	2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	1441
2.2.	Badania laboratoryjne <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1368	2.2.	Badania laboratoryjne	1441
2.2.1.	Hormony	1368	2.2.1.	Parathormon	1441
2.2.2.	Tyreoglobulina	1370	2.2.2.	Wapń całkowity i zjonizowany	1442
2.2.3.	Przeciwciała przeciwciarczycowe	1370	2.2.3.	Fosforany nieorganiczne	1442
2.2.4.	Wydalanie jodu z moczem (joduria)	1372	2.2.4.	Wchłanianie zwrotne fosforanów przez cewki nerkowe	1443
2.3.	Badania obrazowe <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1372	2.2.5.	Witamina D i jej aktywne metabolity	1443
2.3.1.	RTG, TK, MR	1372	2.2.6.	Wydalanie cAMP z moczem w warunkach podstawowych oraz po podaniu egzogennej PTH (test Ellswortha i Howarda)	1443
2.3.2.	Ultrasonografia	1372	2.2.7.	Peptyd podobny do parathormonu (PTHrP)	1443
2.3.3.	Scyntygrafia	1376	2.2.8.	Markery obrotu kostnego (osteogenezy i osteolizy)	1444
2.4.	Badania morfologiczne <i>Andrzej Lewiński</i>	1377	2.3.	Badania obrazowe	1444
2.4.1.	Badanie cytologiczne	1377	3.	Nadczynność przytarczyc	1445
2.4.2.	Badanie histologiczne	1380	3.1.	Pierwotna nadczynność przytarczyc	1445
2.4.3.	Badanie śródoperacyjne tarczycy	1381	3.2.	Wtórna nadczynność przytarczyc	1449
3.	Nadczynność tarczycy <i>Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1381	3.3.	Trzeciorzędowa nadczynność przytarczyc	1450
3.1.	Choroba Gravesa i Basedowa	1391	4.	Niedoczynność przytarczyc	1451
3.2.	Orbitopatia tarczycowa	1395	4.1.	Pierwotna niedoczynność przytarczyc	1451
3.3.	Wole guzkowe toksyczne	1398	4.2.	Wtórna niedoczynność przytarczyc	1453
3.4.	Guzek autonomiczny pojedynczy	1400	4.3.	Rzeka niedoczynność przytarczyc	1453
3.5.	Rzadkie przyczyny tyreotoksyozy i innych zaburzeń czynności tarczycy	1400			

D. Choroby kory nadnerczy	1455
1. Fizjologia.....	1455
1.1. Glikokortykosteroidy <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1455
1.2. Mineralokortykosteroidy <i>Jadwiga Słowińska-Szrednicka</i>	1457
1.3. Androgeny nadnerczowe <i>Jadwiga Słowińska-Szrednicka</i>	1457
2. Badania diagnostyczne.....	1458
2.1. Badania laboratoryjne.....	1458
2.1.1. Kortyzol <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1458
2.1.2. ACTH <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1458
2.1.3. Test pobudzania wydzielania kortyzolu syntetyczną kortykotropiną <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1459
2.1.4. Test pobudzania wydzielania ACTH i kortyzolu za pomocą CRH (test stymulacyjny z CRH) <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1459
2.1.5. Testy hamowania deksametazonem <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1459
2.1.6. Badania hormonalne układu renina–angiotensyna–aldosteron <i>Jadwiga Słowińska-Szrednicka</i>	1460
2.1.7. Androgeny nadnerczowe <i>Jadwiga Słowińska-Szrednicka</i>	1461
2.2. Badania obrazowe <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1462
2.2.1. Tomografia komputerowa.....	1462
2.2.2. Rezonans magnetyczny.....	1462
2.2.3. Ultrasonografia.....	1463
2.2.4. Pozytonowa tomografia emisyjna (PET).....	1463
2.2.5. Scyntygrafia.....	1464
3. Niedoczynność kory nadnerczy <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1464
3.1. Przewlekła niedoczynność kory nadnerczy.....	1464
3.1.1. Pierwotna niedoczynność kory nadnerczy (choroba Addisona).....	1464
3.1.2. Wtórna niedoczynność kory nadnerczy.....	1468
3.2. Ostra niewydolność kory nadnerczy (przełom nadnerczowy).....	1469
4. Choroby przebiegające z nadmiarem glikokortykosteroidów (zespół Cushinga) <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1470
4.1. Zespół Cushinga wywołany autonomicznym guzem albo guzami kory nadnerczy.....	1473
4.2. Hiperkortyzolemia subkliniczna wywołana autonomicznym guzem albo guzami kory nadnerczy.....	1474
4.3. Zespół Cushinga wywołany rozrostem guzkowym nadnerczy.....	1475
4.3.1. Rozrost makroguzkowy nadnerczy.....	1475
4.3.2. Rozrost mikroguzkowy nadnerczy – pierwotny pigmentowany drobnoguzkowy rozrost (dysplazja) kory nadnerczy.....	1475
4.4. Inne stany z nadmiarem glikokortykosteroidów.....	1476
4.4.1. Zespoły dziedziczne.....	1476
4.4.2. Czynnościowy nadmiar glikokortykosteroidów.....	1476
5. Choroby przebiegające z zaburzeniami wydzielania mineralokortykosteroidów <i>Jadwiga Słowińska-Szrednicka</i>	1476
5.1. Nadciśnienie tętnicze zależne od nadmiaru mineralokortykosteroidów.....	1476
5.1.1. Hiperaldosteronizm pierwotny.....	1476
5.1.2. Zespoły nadmiaru deoksykortykosteronu.....	1480
5.1.3. Pozorny nadmiar mineralokortykosteroidów.....	1480
5.2. Hiperaldosteronizm wtórny.....	1481
5.3. Hipoaldosteronizm.....	1481
6. Zespoły nadmiaru androgenów <i>Jadwiga Słowińska-Szrednicka</i>	1481
6.1. Hirsutyzm i wirylicacja.....	1481
6.2. Guzy nadnerczy wydzielające androgeny.....	1484
6.3. Wrodzony przerost nadnerczy z niedoboru 21-hydroksylazy.....	1484
6.4. Wrodzony przerost nadnerczy z niedoboru 11β-hydroksylazy.....	1484
7. Przypadkowo wykryty guz nadnercza (incydentaloma) <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1484
8. Rak nadnercza <i>Tomasz Bednarczuk, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska</i>	1487
E. Guzy wydzielające katecholaminy	1490
1. Fizjologia.....	1490
2. Badania diagnostyczne.....	1490
2.1. Badania laboratoryjne.....	1490
2.1.1. Katecholaminy i ich metabolity.....	1490
2.1.2. Próba czynnościowa.....	1490
2.2. Badania obrazowe.....	1490
3. Guz chromochłonny i przyzwójaki.....	1492
4. Złośliwy guz chromochłonny.....	1495
F. Choroby jajników <i>Piotr Skalba</i>	1496
1. Fizjologia.....	1496
2. Badania diagnostyczne.....	1500
2.1. Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	1500
2.2. Badania laboratoryjne.....	1500
2.2.1. Podstawowe oznaczenia stężeń hormonów w surowicy.....	1500
2.2.2. Próby czynnościowe.....	1501
2.3. Badania obrazowe.....	1501
3. Zaburzenia miesiączkowania.....	1501
3.1. Pierwotny i wtórny brak miesiączki.....	1501
3.2. Pierwotna i wtórna niewydolność jajników.....	1501
3.2.1. Pierwotna niewydolność jajników.....	1501
3.2.1.1. Zespół przedwczesnej niewydolności jajników.....	1501
3.2.1.2. Dysgeneza gonad.....	1501
3.2.1.3. Zespół Turnera.....	1501
3.2.1.4. Zespół niewrażliwości na androgeny.....	1501
3.2.2. Wtórna niewydolność jajników.....	1501
3.3. Inne zaburzenia miesiączkowania.....	1501
3.3.1. Bolesne miesiączkowanie.....	1501
3.3.2. Zespół napięcia przedmiesiączkowego.....	1501
4. Zespół policystycznych jajników.....	1501
5. Guzy jajnika.....	1501
6. Zaburzenia okresu okołomenopauzalnego i pomenopauzalnego.....	1501
6.1. Zaburzenia okresu okołomenopauzalnego.....	1501
6.2. Zaburzenia okresu pomenopauzalnego.....	1501
6.3. Zasady leczenia objawowego w okresie okołomenopauzalnym i pomenopauzalnym.....	1501
G. Choroby jąder <i>Krzysztof Kula, Jolanta Słowikowska-Hilczner</i>	1505
1. Fizjologia.....	1505
2. Badania diagnostyczne.....	1505
2.1. Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	1505
2.2. Badania laboratoryjne.....	1506
2.2.1. Badania hormonalne.....	1506
2.2.2. Badanie nasienia.....	1506
2.2.3. Badania genetyczne.....	1506
2.2.4. Markery nowotworów z komórek płciowych.....	1507
2.2.5. Inne badania laboratoryjne.....	1507
2.3. Badania obrazowe.....	1507
2.4. Badanie histologiczne.....	1507
3. Zaburzenia czynności jąder.....	1507
3.1. Wnętrostwo.....	1507
3.2. Pierwotna niewydolność hormonalna jąder.....	1507
3.3. Uszkodzenie kanalików jądra.....	1507
3.4. Wtórna niewydolność hormonalna jąder.....	1507

4.	Nowotwory jądra	@bo3	K. Zespoły wielogrzuczołowe	1524
4.1.	Inwazyjne nowotwory z komórek płciowych	@bo4	1. Poliendokrynopatie uwarunkowane autoimmunologicznie	1524
4.2.	Inne nowotwory jądra	@clg	<i>Andrzej Lewiński</i>	1524
5.	Ginekomastia	1509	1.1. Autoimmunologiczny zespół niedoczynności wielogrzuczołowej typu 1	1524
H. Zaburzenia determinacji i różnicowania płci			1.2. Autoimmunologiczny zespół niedoczynności wielogrzuczołowej typu 2	1526
	<i>Krzysztof Kula, Jolanta Słowikowska-Hilcher</i>	@bqp	1.3. Autoimmunologiczny zespół niedoczynności wielogrzuczołowej typu 3	1527
1.	Fizjologia	@ajq	1.4. Poliendokrynopatie związane z immunoterapią nowotworów	1527
2.	Badania diagnostyczne	@ccw	2. Zespoły mnogich nowotworów układu wydzielania wewnętrznego	1527
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	@ckv	<i>Barbara Jarzab, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1527
2.2.	Badania laboratoryjne	@ajr	2.1. Zespół mnogich nowotworów układu wydzielania wewnętrznego typu 1	1527
2.3.	Badania obrazowe	@bir	2.2. Zespół mnogich nowotworów układu wydzielania wewnętrznego typu 2	1529
2.4.	Badanie histologiczne	@bqz	2.3. Inne zespoły mnogich nowotworów układu wydzielania wewnętrznego	1531
3.	Zaburzenia różnicowania płci gonadalnej i somatycznej	@ajs	L. Cukrzyca <i>Jacek Sieradzki</i>	1532
3.1.	Zaburzenie rozwoju płciowego jajnikowo-jądrowe lub z zaburzeniem chromosomów płciowych	@bhc	1. Fizjologia	1532
3.2.	Zaburzenie rozwoju płciowego z prawidłowym lub zaburzonym kariotypem	@brq	2. Badania diagnostyczne	1533
3.2.1.	Zaburzenie rozwoju płciowego 46,XY lub 45,X/46,XY	@ajt	2.1. Glikemia	1533
3.2.2.	Zaburzenie rozwoju płciowego 46,XX	@bsf	2.2. Hemoglobina glikowana (HbA1c)	1534
4.	Dysfonia płciowa (niezgodność płciowa)	@bg3	2.3. Fruktozamina	1535
I. Zaburzenia wzrastania i dojrzewania płciowego			2.4. Glukozuria	1535
	<i>Ewa Malecka-Tendera</i>	@bqy	2.5. Ciała ketonowe w moczu i we krwi	1535
1.	Fizjologia	@aju	2.6. Insulina	1536
2.	Badania diagnostyczne	@bis	2.7. Peptyd C	1536
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	@bit	2.8. Przeciwciała przeciw wyspom	1536
2.2.	Badania laboratoryjne	@ajv	2.9. Próby czynnościowe	1537
2.3.	Badania obrazowe	@biu	2.9.1. Doustny test tolerancji glukozy	1537
3.	Zaburzenia wzrastania	@cj5	2.9.2. Test dożylnego obciążenia glukozą	1537
3.1.	Somatotropinowa niedoczynność przysadki	@ajw	2.9.3. Ocena wrażliwości na insulinę	1537
3.2.	Nadmierny wzrost	@bsg	2.9.4. Test z glukagonem	1537
4.	Zaburzenia dojrzewania płciowego	@bsh	3. Cukrzyca	1538
4.1.	Przedwczesne dojrzewanie płciowe	@bva	4. Cukrzyca a ciąża	1568
4.2.	Opóźnione dojrzewanie płciowe	@cml	4.1. Cukrzyca przedciążowa	1568
J. Choroby rozproszonego układu wewnątrzwydzielniczego	1511		4.2. Cukrzyca rozpoznana podczas ciąży	1569
1.	Fizjologia <i>Barbara Jarzab, Ewa Placzkiewicz-Jankowska</i>	1511	5. Stany nagłe i ostre powikłania cukrzycy	1572
2.	Badania diagnostyczne <i>Daria Handkiewicz-Junak</i>	1511	5.1. Kwasica i śpiączka ketonowa	1572
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	1511	5.2. Zespół hiperglikemiczno-hiperosmolalny	1574
2.2.	Badania laboratoryjne	1512	5.3. Kwasica mleczanowa	1575
2.2.1.	Markery swoiste	1512	5.4. Hipoglikemia polekowa	1576
2.2.2.	Markery nieswoiste	1513	6. Przewlekłe powikłania cukrzycy	1577
2.2.3.	Próby czynnościowe	1513	6.1. Powikłania oczne	1577
2.3.	Badania obrazowe	1514	6.1.1. Retinopatia cukrzycowa	1577
2.3.1.	USG, TK, MR	1514	6.1.2. Inne powikłania oczne	1578
2.3.2.	Scyntygrafia i PET	1514	6.2. Cukrzycowa choroba nerek <i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	1579
2.4.	Badania morfologiczne	1515	6.3. Neuropatia cukrzycowa	1583
3.	Nowotwory neuroendokrynne <i>Barbara Jarzab, Ewa Placzkiewicz-Jankowska, Daria Handkiewicz-Junak</i>	1515	6.4. Zespół stopy cukrzycowej	1584
3.1.	Nowotwory neuroendokrynne wysoko zróżnicowane	1516	6.5. Powikłania makroangiopatyczne	1588
3.1.1.	Guz insuliny	1518	6.6. Zmiany skórne	1589
3.1.2.	Guz gastrynowy	1519	6.7. Zmiany stawowe	1590
3.1.3.	Guz glukagonowy	1519	6.8. Zmiany kostne	1590
3.1.4.	Guz wydzielający VIP (zespół Verner'a i Morrisona)	1520	6.9. Zaburzenia psychologiczne i psychiczne	1590
3.1.5.	Guz somatostatynowy	1520	v	
3.1.6.	Nowotwory neuroendokrynne trzustki nieczynne hormonalnie ...	1520	Choroby nerek i dróg moczowych	
3.1.7.	Nowotwory neuroendokrynne rozwijające się w przewodzie pokarmowym	1521	A. Anatomia i fizjologia	
3.2.	Nowotwory neuroendokrynne nisko zróżnicowane – raki neuroendokrynne	1523	<i>Edward Franek, Małgorzata Wągrowa-Danilewicz, Franciszek Kokot</i>	1593

B. Badania diagnostyczne	1595	3. Gwałtownie postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek (rozplamowe zewnątrzłośniczkowe kłębuszkowe zapalenie nerek)	1651
1. Objawy podmiotowe Edward Franek, Franciszek Kokot	1595	3.1. Pierwotne gwałtownie postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek Marian Klinger, Ilona Dziemiątko	1651
1.1. Ból	1595	3.2. Wtórne gwałtownie postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek Zbigniew Hruby, Marian Klinger	1653
1.2. Zaburzenia w oddawaniu moczu	1595	4. Mezangialne kłębuszkowe zapalenie nerek	1654
2. Objawy przedmiotowe Edward Franek, Franciszek Kokot	1596	4.1. Pierwotne mezangialne kłębuszkowe zapalenie nerek Marian Klinger, Ilona Dziemiątko	1654
2.1. Obrzęki	1596	4.1.1. Nefropatia IgA	1654
2.2. Krwiomocz	1596	4.1.2. Nefropatia IgM	1654
2.3. Nadciśnienie tętnicze	1596	4.1.3. Inne postaci pierwotnego mezangialnego kłębuszkowego zapalenia nerek	1655
3. Badania laboratoryjne Edward Franek, Franciszek Kokot	1596	4.2. Wtórne mezangialne kłębuszkowe zapalenie nerek Marian Klinger, Ilona Dziemiątko, Zbigniew Hruby	1655
3.1. Ocena czynności poszczególnych odcinków nefronu	1596	5. Błoniastorozplamowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych (błoniastorozplamowe kłębuszkowe zapalenie nerek)	1656
3.1.1. Ocena czynności poszczególnych odcinków nefronu – informacje ogólne	1596	5.1. Błoniastorozplamowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych – informacje ogólne Tomasz Stompór, Marian Klinger, Ilona Dziemiątko, Zbigniew Hruby	1656
3.1.2. Przesączanie kłębuszkowe	1596	5.2. Błoniastorozplamowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych z kompleksami immunologicznymi Tomasz Stompór, Marian Klinger, Ilona Dziemiątko, Zbigniew Hruby	1657
3.2. Badanie ogólne moczu	1598	5.2.1. Błoniastorozplamowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych o podłożu infekcyjnym	1657
3.2.1. Badanie ogólne moczu – informacje ogólne	1598	5.2.2. Błoniastorozplamowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych związane z chorobami autoimmunologicznymi	1657
3.2.2. Cechy fizyczne moczu	1598	5.2.3. Błoniastorozplamowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych związane z gammadopatią monoklonalną	1657
3.2.3. Cechy biochemiczne moczu	1599	5.3. Glomerulopatia C3 Tomasz Stompór, Marian Klinger	1657
3.2.4. Cechy morfologiczne moczu	1601	6. Głomopatia monoklonalna o znaczeniu nerkowym Tomasz Stompór, Bogdan Ochrem	1658
3.3. Badania krwi	1603	7. Choroba zmian minimalnych	1661
3.3.1. Badania krwi – informacje ogólne	1603	7.1. Pierwotna choroba zmian minimalnych Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzczak	1661
3.3.2. Kreatynina	1603	7.2. Wtórna choroba zmian minimalnych Zbigniew Hruby	1663
3.3.3. Cystatyna C	1603	8. Ogniskowe segmentowe stwardnienie kłębuszków nerkowych	1664
3.3.4. Mocznik	1604	8.1. Pierwotne ogniskowe segmentowe stwardnienie kłębuszków nerkowych Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzczak	1664
3.3.5. Kwas moczowy	1604	8.2. Wtórne ogniskowe segmentowe stwardnienie kłębuszków nerkowych Zbigniew Hruby	1666
4. Badania obrazowe Jerzy Walecki, Ewa Gorczyca-Wisniewska	1605	9. Nefropatia błoniasta	1667
4.1. Radiogram przeglądowy jamy brzusznej	1605	9.1. Pierwotna nefropatia błoniasta Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzczak	1667
4.2. Ultrasonografia	1605	9.2. Wtórna nefropatia błoniasta Zbigniew Hruby	1669
4.3. Tomografia komputerowa	1607	10. Glomerulopatie uwarunkowane genetycznie	1670
4.4. Urografia klasyczna (rentgenowska)	1608	10.1. Zespół Alporta Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzczak	1670
4.5. Uretrografia i cystografia	1610	10.2. Nefropatia cienkich błon podstawnych Marian Klinger, Robert Drabczyk	1671
4.6. Pielografia	1610	10.3. Glomerulopatia lipoproteinowa Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzczak	1671
4.7. Badania radioizotopowe	1610	10.4. Wrodzone zespoły nerczycowe Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzczak	1671
4.8. Rezonans magnetyczny	1611	10.5. Choroba Fabry'ego Marian Klinger, Robert Drabczyk	1671
5. Badania morfologiczne	1613	11. Zespół nerczycowy Marian Klinger, Sławomir C. Zmonarski	1672
5.1. Biopsja nerki Edward Franek, Franciszek Kokot	1613	H. Cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	
5.2. Ocena histologiczna Małgorzata Wagrowska-Danilewicz	1614	Krzysztof Pawlaczek, Stanisław Czekalski, Robert Drabczyk	1676
C. Ostre uszkodzenie nerek		1. Cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek – informacje ogólne	1676
Michał Myśliwiec, Robert Drabczyk	1615	2. Ostre cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	1677
D. Wybrane postaci ostrego uszkodzenia nerek		3. Przewlekłe cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	1679
Michał Myśliwiec, Robert Drabczyk	1623	I. Tubulopatie Jan Zawadzki	1682
1. Nefropatia kontrastowa	1623	1. Tubulopatie – informacje ogólne	1682
2. Ostra nefropatia fosforanowa	1624	2. Glukozuria nerkowa	1682
3. Ostre uszkodzenie nerek w przebiegu rhabdmiolizy	1624		
E. Przewlekła choroba nerek Michał Myśliwiec	1626		
F. Wybrane powikłania przewlekłej choroby nerek	1635		
1. Niedokrwistość w przewlekłej chorobie nerek Michał Myśliwiec, Robert Drabczyk	1635		
2. Niedozywienie białkowo-kaloryczne w przewlekłej chorobie nerek Michał Myśliwiec	1636		
3. Zaburzenia mineralne i kostne w przewlekłej chorobie nerek Michał Myśliwiec, Robert Drabczyk	1637		
4. Nadciśnienie tętnicze w przewlekłej chorobie nerek Andrzej Więcek, Jerzy Chudek	1640		
5. Choroby serca i naczyń w przewlekłej chorobie nerek Jacek Imiela, Krzysztof J. Filipiak	1643		
G. Choroby kłębuszków nerkowych	1647		
1. Choroby kłębuszków nerkowych – informacje ogólne Tomasz Stompór, Marian Klinger, Robert Drabczyk	1647		
2. Ostre kłębuszkowe zapalenie nerek (poinfekcyjne, rozplamowe wewnątrzłośniczkowe) Marian Klinger, Ilona Dziemiątko	1650		

3.	Nerkowe kwasice cewkowe.....	1683	O.	Nerki a ciąża Tomasz Stompór, Władysław Sułowicz.....	1717
3.1.	Nerkowa kwasica cewkowa bliższa.....	1683	1.	Fizjologia nerek w okresie ciąży.....	1717
3.2.	Nerkowe kwasice cewkowe dalsze.....	1684	2.	Zakażenia układu moczowego podczas ciąży.....	1717
3.3.	Nerkowa kwasica cewkowa typu 4.....	1685	3.	Ostre uszkodzenie nerek związane z ciążą i porodem.....	1718
4.	Cystynuria.....	@bkw	3.1.	Ostre uszkodzenie nerek związane z ciążą i porodem – informacje ogólne.....	1718
5.	Rodzinna krzywica hipofosfatemiczna.....	@bkx	3.2.	Ostra martwica kory nerek.....	1718
6.	Zespół Gitelmana.....	@al6	4.	Ciąża u chorej z przewlekłą chorobą nerek.....	1718
7.	Zespół Barttera.....	@bkj	4.1.	Ciąża w okresie przeddializacyjnym.....	1718
8.	Moczówka prosta nerkowa.....	1686	4.2.	Ciąża podczas leczenia dializami.....	1719
9.	Zespół Fanconiego.....	1687	4.3.	Ciąża po przeszczepieniu nerki.....	@bpk
J.	Kamica nerkowa Władysław Sułowicz, Tomasz Stompór, Robert Drabczyk.....	1689	P.	Leczenie nerkozastępcze	1720
K.	Nefropatia zaporowa Władysław Sułowicz, Maciej Drożdż.....	1697	1.	Hemodializa Przemysław Rutkowski, Bolesław Rutkowski.....	1720
L.	Zakażenia układu moczowego Jan Dulawa, Robert Drabczyk.....	1700	2.	Dializa otrzewnowa Zofia Wańkowicz, Monika Lichodziejewska-Niemierko.....	1722
1.	Zakażenia układu moczowego – informacje ogólne.....	1700	3.	Przeszczepienie nerki Magdalena Durlik.....	1726
2.	Bakteriomoc bezobjawowy.....	1705	R.	Leczenie żywieniowe w chorobach nerek Michał Nowicki, Edward Franek.....	1731
3.	Niepowikłane zapalenie pęcherza moczowego.....	1705	VI	Choroby układu krwiotwórczego	
4.	Nawracające zapalenie pęcherza moczowego u kobiet.....	1706	A.	Fizjologia	1737
5.	Niepowikłane ostre odmiedniczkowe zapalenie nerek.....	1707	1.	Hematopoeza Wiesław W. Jędrzejczak.....	1737
6.	Powikłane zakażenie układu moczowego.....	1708	2.	Hemostaza Jerzy Windyga, Krystyna Zawilska ¹	1741
7.	Zapalenie cewki moczowej.....	1708	3.	Gospodarka żelazowa Maria Podolak-Dawidziak.....	1748
8.	Gruźlica układu moczowego.....	1709	4.	Grupy krwi Bogumiła Michalewska.....	1748
9.	Zakażenia drożdżakowe układu moczowego (kandyduria).....	1709	B.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem.....	1752
10.	Niebakteryjne zapalenie pęcherza moczowego.....	1709	1.	Objawy podmiotowe.....	1752
11.	Powikłania zakażenia układu moczowego.....	1710	2.	Objawy przedmiotowe.....	1752
11.1.	Ropnie nerek i roponercze.....	1710	2.1.	Powiększenie węzłów chłonnych.....	1752
11.2.	Zgorzelińskie odmiedniczkowe zapalenie nerek.....	1710	2.2.	Powiększenie śledziony (splenomegalia).....	1753
11.3.	Martwica brodawek nerkowych.....	1710	2.3.	Objawy przedmiotowe skaz krwotocznych.....	1754
11.4.	Przewlekłe odmiedniczkowe zapalenie nerek.....	1710	C.	Badania laboratoryjne i morfologiczne	1755
11.5.	Żółtaczki odmiedniczkowe odmiedniczkowe zapalenie nerek.....	1711	1.	Badanie morfologiczne krwi Janusz Kabata, Bogdan Ochrem, Andrzej Hellmann.....	1755
11.6.	Ostre zapalenie gruczołu krokowego.....	1711	1.1.	Erytrocyty.....	1756
11.7.	Ostre zapalenie najądrza.....	1711	1.1.1.	Hemoglobina.....	1756
Ł.	Torbiele nerek Michał Nowicki.....	1712	1.1.2.	Hematokryt.....	1756
1.	Torbiele nerek – informacje ogólne.....	1712	1.1.3.	Liczba erytrocytów.....	1756
2.	Torbiele proste nerek.....	1712	1.1.4.	Wskaźniki erytrocytowe.....	1757
3.	Wielotorbielowość nerek.....	1713	1.1.5.	Retikulocyty.....	1758
4.	Nabyta torbielowość nerek.....	1715	1.1.6.	Erytroblasty.....	1759
5.	Wielotorbielowata dysplazja nerek.....	1716	1.1.7.	Erytrogram.....	1759
6.	Nefronofityza.....	@cbf	1.2.	Leukocyty.....	1761
7.	Gąbczastość rdzenia nerek.....	@amd	1.3.	Płytki krwi.....	1763
M.	Nowotwory układu moczowego Andrzej Książek, Wojciech Żaluska.....	@bhn	2.	Badania w niedokrwistościach Maria Podolak-Dawidziak, Bogdan Solnica.....	1764
1.	Guzy nerki.....	@bk4	2.1.	Badania przemian hemoglobiny.....	1764
1.1.	Rak nerkowokomórkowy.....	@bk5	2.1.1.	Haptoglobina i hemopeksyna.....	1764
1.2.	Rak miedniczek nerkowej i moczowodu.....	@ama	2.1.2.	Wolna hemoglobina.....	1765
2.	Rak pęcherza moczowego.....	@bk6	2.1.3.	Methemoglobina.....	1765
3.	Rak cewki moczowej.....	@cbt	2.1.4.	Hemosyderyna w moczu.....	@bc7
N.	Wady wrodzone układu moczowego Rafał Chrzan, Jacek A. Pietrzyk.....	@blz	2.1.5.	Bilirubina.....	1765
1.	Wady wrodzone nerek.....	@ame	2.1.6.	Frakcje hemoglobiny.....	@a6n
2.	Wady wrodzone dróg moczowych.....	@xpx	2.2.	Ocena erytrocytów.....	@axc
2.1.	Wady wrodzone dróg moczowych – informacje ogólne.....	@bij	2.2.1.	Oporność osmotyczna erytrocytów.....	@bw3
2.2.	Wady moczowodów.....	@bik	2.2.2.	Badanie hemolizy w zakwaszonym glicerolu.....	@bzu
2.3.	Wady pęcherza moczowego.....	@amf	2.2.3.	Badanie kriohemolizy.....	@ax2
2.4.	Wady cewki moczowej.....	@bj2			
2.5.	Odpyływanie pęcherzowo-moczowodowy.....	@ble			

2.2.4.	Test wiązania 5'-maleimidu eoizyny (test EMA).....	@ax3
2.2.5.	Enzymy wewnętrzkrwinkowe	@bua
2.2.6.	Czas przeżycia erytrocytów	@b33
2.3.	Badania gospodarki żelazowej	1765
2.3.1.	Żelazo w surowicy	1765
2.3.2.	Wysycenie transferyny żelazem (TSAT).....	1766
2.3.3.	Całkowita zdolność wiązania żelaza.....	1766
2.3.4.	Rozpuszczalny receptor dla transferyny.....	1766
2.3.5.	Ferrytyna.....	1767
2.3.6.	Hepcydyna-25	@avy
2.3.7.	Protoporfiryna cynkowa	@ast
2.3.8.	Próba doustnego obciążenia żelazem	@asy
2.4.	Inne czynniki wpływające na erytropoezę	1768
2.4.1.	Erytropoetyna.....	1768
2.4.2.	Kwas foliowy	1768
2.4.3.	Witamina B ₁₂	1768
2.4.4.	Kwas metylomalonowy	1769
3.	Badania leukocytów <i>Tomasz Sacha, Bogdan Solnica</i>	@cop
3.1.	Badania chemotaksji	@aza
3.2.	Badania fagocytozy	@aan
3.3.	Aktywność fosfatazy zasadowej granulocytów.....	@aao
3.4.	Aktywność mieloperoksydazy	@bw4
3.5.	Aktywność esteraz leukocytów	@bw5
3.6.	Zawartość ciał tłuszczowych barwionych sudanem czarnym B w granulocytach.....	@aap
3.7.	Zawartość substancji PAS-dodatnich	@azb
4.	Immunoglobuliny <i>Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska</i>	1769
4.1.	Immunoglobuliny – fizjologia	1769
4.2.	Białko monoklonalne.....	1770
4.3.	Elektroforeza białek surowicy	1770
4.4.	Elektroforeza białek moczu	1772
4.5.	Immunofiksacja	1772
4.6.	Stężenie immunoglobulin	1772
4.7.	Wolne łańcuchy lekkie immunoglobulin	1773
5.	Badania hemostazy	1773
5.1.	Badania przesiewowe krzepnięcia krwi.....	1773
5.1.1.	Czas częściowej tromboplastyny po aktywacji <i>Bogdan Solnica</i>	1773
5.1.2.	Czas protrombinowy <i>Bogdan Solnica</i>	1774
5.1.3.	Czas trombinowy <i>Bogdan Solnica</i>	1775
5.1.4.	Fibrynogen <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1776
5.1.5.	Czas okluzji PFA <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1776
5.1.6.	Testy korekcji czasu krzepnięcia <i>Bogdan Solnica</i>	1777
5.2.	Badania specjalistyczne krzepnięcia krwi.....	1777
5.2.1.	Czynnik von Willebranda <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1777
5.2.2.	Czynniki krzepnięcia <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1777
5.2.3.	Badania czynności płytek krwi <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1778
5.2.4.	Tromboelastografia i tromboelastometria <i>Anetta Undas</i>	1779
5.3.	Badania w zakrzepicach	1779
5.3.1.	Dimer D <i>Bogdan Solnica</i>	1779
5.3.2.	Produkty degradacji fibryny i fibrynogenu <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1780
5.3.3.	Aktywność anty-Xa <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1780
5.3.4.	Markery generacji trombiny <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	@b44
5.3.5.	Czas krzepnięcia po aktywacji <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	@a5b
5.3.6.	Ekarynowy czas krzepnięcia <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	@exh
5.4.	Badania w trombofiliiach (endogenne inhibitory krzepnięcia) <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1781
5.4.1.	Antytrombina	1781
5.4.2.	Białko C	1781
5.4.3.	Białko S	1782
5.4.4.	Oporność na aktywowane białko C	1782
6.	Badanie cytologiczne i histologiczne szpiku <i>Wanda Knopińska-Posluszny, Andrzej Hellmann</i>	1783
6.1.	Biopsja szpiku.....	1783
6.2.	Ocena mikroskopowa szpiku	1786
7.	Badania immunofenotypu komórek hematopoezy <i>Krzysztof Lewandowski, Andrzej Hellmann</i>	@aze
8.	Badania genetyczne <i>Olga Haus</i>	1787
8.1.	Cytogenetyka klasyczna	1787
8.2.	Cytogenetyka molekularna.....	1788
8.3.	Łańcuchowa reakcja polimerazy	1788
8.4.	Inne metody badań genetycznych	1788
8.5.	Zastosowanie badań genetycznych w chorobach układu krwiotwórczego	1789
9.	Badania immunohematologiczne <i>Jadwiga Fabijańska-Mitek</i>	1790
9.1.	Badanie grupy krwi	1790
9.2.	Próba zgodności serologicznej	1792
9.3.	Bezpośredni test antyglobulinowy	1794
D.	Niedokrwistości i inne nienowotworowe choroby układu krwiotwórczego	1796
1.	Niedokrwistości – informacje ogólne <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1796
2.	Ostra niedokrwistość pokrwotoczna <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1797
3.	Niedokrwistość z niedoboru żelaza <i>Maria Podolak-Dawidziak, Bogdan Ochrem</i>	1797
4.	Niedokrwistości syderoblastyczne <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1806
5.	Niedokrwistość chorób przewlekłych <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1808
6.	Niedokrwistość megaloblastyczna <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1810
6.1.	Niedokrwistość z niedoboru witaminy B ₁₂	1810
6.2.	Niedokrwistość z niedoboru kwasu foliowego.....	1812
7.	Niedokrwistości hemolityczne.....	1814
7.1.	Niedokrwistości hemolityczne – informacje ogólne <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1814
7.2.	Niedokrwistości hemolityczne wrodzone	1815
7.2.1.	Sferocytoza wrodzona <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1815
7.2.2.	Niedobór dehydrogenazy glukozy-6-fosforanowej <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	@azi
7.2.3.	Niedobór kinazy pirogronianowej <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	@azm
7.2.4.	Talasemie <i>Marissa Laureano, Rebecca Rosart, Madelaine Verhovsek, Maria Podolak-Dawidziak</i>	@aa3
7.2.5.	Niedokrwistość sierpowatokrwinkowa <i>Andrea Cervi, Yousef Al Mubarak, Madeleine Verhovsek, Maria Podolak-Dawidziak</i>	@b67
7.3.	Niedokrwistości hemolityczne nabyte <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1817
7.3.1.	Niedokrwistość hemolityczna autoimmunologiczna (autoimmunohemolityczna)	1817
7.3.2.	Nocna napadowa hemoglobinuria	1820
8.	Niedokrwistość aplastyczna <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1822
9.	Wybiórcza aplazja czerwonych krwinek <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	@4iw
10.	Methemoglobinemia <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1824
E.	Białaczki ostre <i>Jerzy Hołowiecki</i>	1826
1.	Ostre białaczki szpikowe	1826
2.	Ostre białaczki/chłoniaki limfoblastyczne.....	1843
F.	Nowotwory mieloproliferacyjne i mielodysplastyczne	1853
1.	Klasyfikacja <i>Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem</i>	1853
2.	Przewlekła białaczka szpikowa <i>Witold Prejzner, Andrzej Hellmann</i>	1854
3.	Czerwieńca prawdziwa <i>Irena Frydecka</i>	1860
4.	Nadpłytkowość samoistna <i>Irena Frydecka</i>	1864
5.	Pierwotne włóknienie szpiku (mielofibroza pierwotna) <i>Irena Frydecka</i>	1867
6.	Zespoły hipereozynofilowe <i>Witold Prejzner, Andrzej Hellmann</i>	1871

7.	Mastocytoza	Andrzej Mital, Marek Niedożytko, Andrzej Hellmann	1875
8.	Przewlekła białaczka neutrofilowa	Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem	@aa7
9.	Przewlekła białaczka mielomonocytoza	Andrzej Mital, Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem	1881
10.	Atypowa przewlekła białaczka szpikowa	Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem	@azp
11.	Zespoły mielodysplastyczne	Jadwiga Dwilewicz-Trojaczek, Krzysztof Mądry	1884
G.	Nowotwory układu chłonnego		1891
1.	Klasyfikacja	Krzysztof Warzocha	1891
2.	Białaczki z dojrzałych limfocytów		1893
2.1.	Przewlekła białaczka limfocytowa / chłoniak z małych limfocytów	Tadeusz Robak	1893
2.2.	Białaczka włochatokomórkowa	Tadeusz Robak	1901
2.3.	Białaczka prolimfocytowa	Tadeusz Robak	@a4o
2.4.	Białaczka z dużych ziarnistych limfocytów	Tadeusz Robak	@a4p
2.5.	Białaczka/chłoniak T-komórkowy dorosłych	Krzysztof Warzocha	@cfo
3.	Chłoniaki nie-Hodgkina	Krzysztof Warzocha	1904
3.1.	Chłoniaki nie-Hodgkina – informacje ogólne		1904
3.2.	Chłoniak grudkowy		@cok
3.3.	Chłoniaki strefy brzeżnej		@col
3.4.	Chłoniak z komórek płaszczka		@con
3.5.	Chłoniak rozlany z dużych komórek B i jego warianty		@com
3.5.1.	Chłoniak z komórek B o wysokim stopniu złośliwości		@asb
3.5.2.	Chłoniak pierwotny śródpiersia z dużych komórek B		@asc
3.6.	Chłoniak Burkitta		@b7u
3.7.	Chłoniaki z obwodowych komórek T i NK (węzłowe i pozawęzłowe)		@asd
3.7.1.	Pozawęzłowy chłoniak NK/T-komórkowy typu nosowego		@asa
3.8.	Pierwotne chłoniaki skóry z komórek T		@b7v
4.	Chłoniak Hodgkina	Janusz Meder	1914
5.	Gammopatie monoklonalne		1921
5.1.	Gammopatie monoklonalne – informacje ogólne	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1921
5.2.	Gammopatia monoklonalna o nieokreślonym znaczeniu	Krzysztof Giannopoulos, Bogdan Ochrem, Anna Dmoszyńska	1922
5.3.	Szpiczak plazmocytowy	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1924
5.4.	Guz plazmocytowy odosobniony	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1933
5.5.	Amyloidoz (skrobiawica) łańcuchów lekkich immunoglobulin	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1933
5.6.	Choroba złośliwych immunoglobulin monoklonalnych (choroby złośliwych łańcuchów lekkich i ciężkich)	Zbigniew Hruby, Tomasz Stompór	@alz
5.7.	Zespół POEMS (szpizak osteosklerotyczny)	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	@cog
5.8.	Chłoniak limfoplazmocytowy / makroglobulinemia Waldenströma	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1936
5.9.	Choroby łańcuchów ciężkich	Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	@ay6
H.	Histiocytozy zapalne i nowotworowe		1940
1.	Limfohistiocytoza hemofagocytowa (zespół hemofagocytowy)	Wiesław W. Jędrzejczak, Rafał Machowicz, Bogdan Ochrem	1940
2.	Histiocytoza z komórek Langerhansa	Dariusz Wołowicz	@ci4
I.	Niedobory odporności	Jacek Roliński, Tomasz Sacha, Maciej Siedlar	1943
J.	Zaburzenia hemostazy		1952
1.	Skazy krwotoczne płytkowe	Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1952
1.1.	Skazy krwotoczne płytkowe – informacje ogólne		1952
1.2.	Nabyte małopłytkowości uwarunkowane zmniejszonym wytwarzaniem płytek krwi		1953
1.3.	Małopłytkowość immunologiczna		1954
1.3.1.	Immunologiczna małopłytkowość polekowa		1960
1.4.	Małopłytkowość w przebiegu sepsy		1960
1.5.	Małopłytkowość ciążowa		1961
1.6.	Małopłytkowość poprzetoczeniowa		1961
1.7.	Małopłytkowość związana z sekwestracją płytek krwi (hipersplenizmem)		1961
1.8.	Małopłytkowość z rozcięcia i w krążeniu pozaustrojowym		1961
1.9.	Mikroangiopatie zakrzepowe		1962
1.9.1.	Mikroangiopatie zakrzepowe – informacje ogólne		1962
1.9.2.	Zakrzepowa plamica małopłytkowa		1962
1.9.3.	Zespół Upshawa i Schulmana (wrodzona zakrzepowa plamica małopłytkowa)		1964
1.9.4.	Zespół hemolityczno-mocznicowy związany z zakażeniem		1964
1.9.5.	Zespół hemolityczno-mocznicowy zależny od dopełniacza (atypowy)		1965
1.10.	Małopłytkowości wrodzone		1966
1.11.	Wrodzone zaburzenia czynności płytek krwi (trombocytopatie wrodzone)		1967
1.11.1.	Trombocytopatie wrodzone – informacje ogólne		1967
1.11.2.	Zespół Bernarda i Souliera		@3zw
1.11.3.	Trombastenia Glanzmanna		@oe5
1.11.4.	Płytkowy typ choroby von Willebranda (rzekoma choroba von Willebranda)		@uum
1.11.5.	Defekty aktywności prokoagulacyjnej płytek		@7j7
1.11.6.	Zaburzenia ziarnistości płytkowych		@wvp
1.11.7.	Defekty struktury lub cytoskieletu białek płytkowych		@uvo
1.11.8.	Defekty (wrodzone warianty) receptorów dla rozpuszczalnych agonistów płytkowych i dla szlaków sygnałowych		@vq
1.12.	Nabyte zaburzenia czynności płytek krwi		1968
1.12.1.	Polekowe zaburzenia czynności płytek		1968
1.12.2.	Zaburzenia czynności płytek krwi w przebiegu chorób		1968
2.	Skazy krwotoczne nacyniowe	Jerzy Windyga, Krystyna Zawilska	1969
3.	Skazy krwotoczne osocze		1971
3.1.	Skazy krwotoczne osocze wrodzone	Jerzy Windyga	1971
3.1.1.	Hemofilia A		1971
3.1.2.	Hemofilia B		1974
3.1.3.	Choroba von Willebranda		1976
3.1.4.	Wrodzone niedobory innych czynników krzepnięcia		1978
3.2.	Skazy krwotoczne osocze nabyte		1979
3.2.1.	Zaburzenia krzepnięcia wywołane niedoborem witaminy K	Jerzy Windyga	1979
3.2.2.	Zaburzenia hemostazy w chorobach wątroby	Jerzy Windyga, Marta Wawrzynowicz-Szczyńska	1980
3.2.3.	Rozsiane krzepnięcie wewnątrznaczyniowe	Jerzy Windyga	1981
3.2.4.	Nabyta hemofilia A	Jerzy Windyga	1983
4.	Stany nadkrzepliwości (trombofilie)	Anetta Undas	1987
5.	Immunologiczna małopłytkowość zakrzepowa wywołana przez szczepienie	Jerzy Windyga, Bogdan Ochrem, Jacek Mrukowicz	1992
K.	Transfuzjologia kliniczna i hemaferesa lecznicza		1995
1.	Krwiolecnicstwo – zasady ogólne	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	1995
1.1.	Pobieranie i preparatyka krwi i jej składników	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	1995
1.2.	Zapewnienie zgodności immunologicznej przetaczanych składników krwi	Bogumiła Michalewska	1996
1.3.	Procedura przetoczenia krwi i jej składników	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	1997
1.4.	Niepożądane reakcje poprzetoczeniowe	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	1998
1.5.	Zasady przetaczania składników krwi po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	2001
1.6.	Zarządzanie krwią pacjenta	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	2001

1.7.	Postępowanie z chorymi, którzy odmawiają przetoczenia składników krwi	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	2001
2.	Krwiolecznictwo – zasady szczegółowe	Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek	2002
2.1.	Krew pełna konserwowana		2002
2.2.	Koncentraty krwinek czerwonych		2002
2.2.1.	Koncentrat krwinek czerwonych		2002
2.2.2.	Ubogoleukocytny koncentrat krwinek czerwonych		2003
2.2.3.	Przemywany koncentrat krwinek czerwonych		2004
2.3.	Koncentraty krwinek płytkowych		2004
2.3.1.	Ubogoleukocytny koncentrat krwinek płytkowych		2004
2.3.2.	Przemywany koncentrat krwinek płytkowych (PKKP)		2006
2.3.3.	Rekonstruowany koncentrat krwinek płytkowych (RKKP)		2006
2.3.4.	Oporność na przetwarzanie koncentratów krwinek płytkowych		2006
2.4.	Koncentrat granulocytarny		2006
2.5.	Napromieniowane składniki krwi		2007
2.6.	Osocze świeżo mrożone		2008
2.7.	Krioprecypitat		2008
2.8.	Albumina		2009
2.9.	Immunoglobuliny		2009
3.	Hemafereza lecznicza	Maria Bieniaszewska, Andrzej Hellmann	2010
L.	Przeszczepianie komórek krwiotwórczych		
	Jan Maciej Zaucha, Agnieszka Piekarska, Andrzej Hellmann		2012
VII	Choroby reumatyczne		
A.	Podział chorób reumatycznych		
	Irena Zimmermann-Górska		2025
B.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe		
	Irena Zimmermann-Górska		2026
1.	Objawy podmiotowe		2026
1.1.	Ból		2026
1.2.	Szywność		2026
2.	Badanie przedmiotowe układu ruchu		2026
	Irena Zimmermann-Górska, Grzegorz Goncerz		2026
2.1.	Badanie stawów		2026
2.1.1.	Stawy kęgosłupa		2026
2.1.2.	Stawy krzyżowo-biodrowe		2027
2.1.3.	Stawy kończyn		2028
2.1.4.	Stawy skroniowo-żuchwowe		2031
2.2.	Badanie mięśni		2031
2.3.	Badanie ścięgien i tkanek okołostawowych		2031
C.	Badania diagnostyczne		
	Beata Nowak, Piotr Wiland		2032
1.	Badania laboratoryjne		2032
1.1.	Szybkość opadania krwinek czerwonych (odczyn Biernackiego – OB)		2032
1.2.	Białko C-reaktywne		2033
1.3.	Czynnik reumatoidalny		2034
1.4.	Przeciwciała przeciwko cytrulinowanym peptydom		2034
1.5.	Przeciwciała przeciwjądrowe		2035
1.6.	Przeciwciała antyfosfolipidowe		2038
1.7.	Przeciwciała przeciwko cytoplazmie neutrofilów		2039
1.8.	Krioglobuliny		2040
1.9.	Składowe dopełniacza		2040
1.10.	Kompleksy immunologiczne		2041
1.11.	Markery obrotu kostnego		2041
1.11.1.	Markery kościotworzenia		2041
1.11.2.	Markery resorpcji kostnej		2041
2.	Badania obrazowe	Anna Ciechomska, Jadwiga Stanisłewska-Varga, Małgorzata Serafin-Król	2042
2.1.	Radiogramy		2042
2.2.	Tomografia komputerowa		2042
2.3.	Rezonans magnetyczny		2042
2.4.	Scyntygrafia		2042
2.5.	Ultrasonografia		2050
3.	Artroskopia	Władysław Manikowski, Leszek Romanowski	2052
4.	Badanie płynu stawowego	Irena Zimmermann-Górska	2053
5.	Densytometria kości	Piotr Glusko, Witold Tlustochowicz	2056
5.1.	Dwuwyzkowa absorpcyjometria rentgenowska		2056
5.2.	Ilościowa tomografia komputerowa i metody ultradźwiękowe		2058
6.	Badania neurofizjologiczne	Juliusz Huber	@ba
6.1.	Badanie elektromiograficzne		@ab
6.2.	Badanie elektroneurograficzne		@ba
D.	Choroby układowe tkanki łącznej		
	Anna Filipowicz-Sosnowska		2059
1.	Reumatoidalne zapalenie stawów		2059
2.	Choroba Still'a u dorosłych	Irena Zimmermann-Górska	2075
3.	Toczeń rumieniowaty układowy	Jacek Musiał, Zbigniew Hruby	2077
4.	Toczeń polekowy	Jacek Musiał	2088
5.	Zespół antyfosfolipidowy	Irena Zimmermann-Górska, Jacek Musiał, Jana Skrzypczak	2089
6.	Twardzina układowa	Stanisław Sierakowski, Matylda Sierakowska	2093
7.	Eozynofilowe zapalenie powięzi	Stanisław Sierakowski, Matylda Sierakowska	2101
8.	Zapalenie wielomięśniowe i skórno-mięśniowe	Paweł Mielnik, Hanna Chwalińska-Sadowska	2102
9.	Mieszana choroba tkanki łącznej i zespoły nakładania	Marzena Oleśńska, Hanna Chwalińska-Sadowska	2108
10.	Zapalenia naczyń	Jacek Musiał, Jan Sznajd, Grzegorz Goncerz, Andrzej Szczekliki	2112
10.1.	Zapalenie średnich naczyń		2113
10.1.1.	Guzkowe zapalenie tętnic		2113
10.1.2.	Choroba Kawasaki		2115
10.2.	Zapalenie małych naczyń		2116
10.2.1.	Zapalenie naczyń związane z ANCA		2116
10.2.2.	Zapalenie małych naczyń związane z kompleksami immunologicznymi		2123
10.3.	Zapalenie różnych naczyń		2128
10.3.1.	Zapalenie naczyń w chorobie Behçeta		2128
10.3.2.	Zapalenie naczyń w zespole Cogana		2129
10.4.	Zapalenie naczyń jednego narządu		2129
10.4.1.	Leukocytoklastyczne zapalenie naczyń skóry		2129
10.5.	Zapalenia naczyń w chorobie układowej		2130
10.6.	Zapalenie naczyń o prawdopodobnej etiologii		2131
10.6.1.	Zapalenie naczyń związane z zakażeniem		2131
10.6.2.	Zapalenie naczyń związane z lekami		2131
10.6.3.	Zapalenie naczyń związane z nowotworem		2131
11.	Polimialgia reumatyczna	Irena Zimmermann-Górska	2131
12.	Zespół Sjögrena	Irena Zimmermann-Górska	2133
E.	Zapalenia stawów z zajęciem stawów kęgosłupa		
	Irena Zimmermann-Górska		2137
1.	Zesztywniające zapalenie stawów kęgosłupa		2137
2.	Łuszczykowe zapalenie stawów	Eugeniusz Józef Kucharz, Jacek Szechiński	2144
3.	Reaktywne zapalenie stawów	Brygida Kwiatkowska	2150
4.	Zapalenia stawów w przebiegu nieswoistych chorób zapalnych jelit	Piotr Wiland, Jacek Szechiński	2154
F.	Choroba zwyrodnieniowa stawów		
	Irena Zimmermann-Górska, Leszek Szczepański		2156
G.	Infekcyjne (septyczne) zapalenie stawów		
	Mariusz Korkosz		2165

H. Choroby związane z obecnością kryształów	
1. Dna moczanowa.....	2168
2. Choroby wywołane przez kryształy pirofosforanu wapnia.....	2174
3. Zapalenia stawów wywołane przez apatyty.....	2176
4. Inne odczyny zapalne w stawach wywołane przez kryształy.....	2176
I. Choroby metaboliczne kości	2177
1. Osteoporoza Piotr Glusko, Witold Tlustochowicz.....	2177
2. Osteomalacja Piotr Glusko, Witold Tlustochowicz.....	2183
3. Choroba Pageta Mariusz Korkosz.....	2185
J. Reumatyzm tkanek miękkich	2188
1. Tendinopatie Włodzimierz Samborski, Przemysław Keczmer, Grzegorz Goncerz, Dorota Sikorska.....	2188
1.1. Tendinopatie kończyny górnej.....	2188
1.2. Tendinopatie kończyny dolnej.....	2189
2. Zapalenia kaletek maziowych Włodzimierz Samborski, Przemysław Keczmer, Grzegorz Goncerz, Dorota Sikorska.....	2189
3. Fibromialgia Włodzimierz Samborski, Przemysław Keczmer, Grzegorz Goncerz, Dorota Sikorska.....	2190
4. Zespoły bólowe kręgosłupa Andrzej Maciejczak, Grzegorz Goncerz.....	2192
K. Zaburzenia nerwowo-naczyniowe	
Eugeniusz Józef Kucharz, Grzegorz Goncerz.....	2196
1. Neuropatie uciskowe nerwów obwodowych.....	2196
1.1. Zespół otworu górnego klatki piersiowej.....	2197
1.2. Neuropatie uciskowe nerwu pośrodkowego.....	2197
1.2.1. Zespół mięśnia nawrotnego obłęgo.....	2197
1.2.2. Zespół cieśni nadgarstka.....	2198
1.3. Zespół nerwu międzykostnego przedniego.....	2198
1.4. Neuropatie uciskowe nerwu łokciowego.....	2198
1.4.1. Zespół kanału łokciowego.....	2198
1.4.2. Zespół kanału nadgarstka nerwu łokciowego.....	2199
1.5. Zespół nerwu skórno przedniego.....	2199
1.6. Meralgia z parestezjami.....	2199
1.7. Zespół kanału ściepu.....	2199
1.8. Metatarsalgia Mortona.....	2199
1.9. Inne rzadkie zespoły uciskowe.....	2200
2. Zespół wieloobjawowego bólu miejscowego.....	2200
L. Choroby tkanki łącznej uwarunkowane genetycznie	2204
1. Zespoły Ehlersa i Danlosa Irena Zimmermann-Górska, Grzegorz Goncerz.....	2204
2. Dysplazje kostno-stawowe Mariusz Korkosz.....	2206
M. Nowotwory tkanek miękkich i kości	@cfs
1. Nowotwory tkanek miękkich Wojciech M. Wysocki, Piotr Rutkowski, Joanna Wysocka, Andrzej Komorowski.....	@asm
2. Mięsaki kości Piotr Rutkowski.....	@asn
N. Inne choroby układu ruchu	2209
1. Zmiany w układzie ruchu związane z zaburzeniami hormonalnymi Eugeniusz Józef Kucharz.....	2209
1.1. Zmiany w układzie ruchu związane z cukrzycą.....	2209
1.2. Zmiany w układzie ruchu związane z chorobami tarczycy.....	2210
1.2.1. Zmiany w przebiegu tyreotoksykozy.....	2211
1.2.2. Zmiany w przebiegu niedoczynności tarczycy.....	2211
1.3. Zmiany w układzie ruchu towarzyszące zaburzeniom wydzielania glikokortykosteroidów.....	2212
1.3.1. Zmiany w przebiegu zespołu Cushinga.....	2212
1.3.2. Zmiany w przebiegu niedoczynności kory nadnerczy.....	2212
2. Zaburzenia układu krwiotwórczego w chorobach reumatycznych Maria Podolak-Dawidziak.....	2212
3. Martwica jałowa kości Mariusz Korkosz.....	2214
4. Osteoartropatia przerostowa Irena Zimmermann-Górska.....	2216
5. Amyloidoz (skrobiawica) Anna Filipowicz-Sosnowska.....	2218
6. Rumień guzowaty Irena Zimmermann-Górska.....	2220
7. Zapalenie tkanki tłuszczowej Irena Zimmermann-Górska.....	2222
O. Kinezyterapia w chorobach układu ruchu	
Barbara Krzyśko.....	2223
1. Metody i techniki kinezyterapii.....	2223
2. Usprawnianie w różnych okresach choroby.....	2224
VIII Choroby alergiczne	
A. Patofizjologia i klasyfikacja chorób alergicznych	
Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski.....	2227
1. Rodzaje nadwrażliwości.....	2227
2. Alergia atopowa.....	2228
3. Endotypy chorób z nadwrażliwości (alergiczych).....	2231
4. Alergie IgE-zależne nieatopowe.....	2232
5. Nazewnictwo chorób z nadwrażliwości.....	2232
B. Badania diagnostyczne	2234
1. Badania laboratoryjne.....	2234
1.1. Immunoglobuliny klasy E (IgE) Jerzy Kruszewski.....	2234
1.2. Eozynofile we krwi obwodowej i wydzielinach Jerzy Kruszewski.....	2235
1.3. Tryptaza Jerzy Kruszewski.....	2236
1.4. Histamina, metylohistamina i diaminooksydaza Jerzy Kruszewski.....	2236
1.5. Test aktywacji bazofilów Ewa Czarnobilska, Małgorzata Bulanda.....	2237
1.6. Inhibitor składowej C1 układu dopełniacza Jerzy Kruszewski.....	2237
1.7. Kompleksy immunologiczne Jerzy Kruszewski.....	2238
2. Testy skórne Jerzy Kruszewski.....	2238
2.1. Testy skórne punktowe i śródskórne.....	2238
2.2. Testy płatkowe.....	2241
3. Próby prowokacyjne Jerzy Kruszewski.....	2242
3.1. Próba prowokacyjna donosowa.....	2242
3.2. Próby prowokacyjne z lekami.....	2243
3.2.1. Próba prowokacyjna z kwasem acetylosalicylowym.....	2243
3.3. Próba dospojówkowa.....	2244
3.4. Próba z żywym owadem.....	2244
4. Badanie cytologiczne wymazu z nosa Jerzy Kruszewski.....	2245
C. Anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny	
Jerzy Kruszewski, Ewa Cichočka-Jarosz, Łukasz Błażowski.....	2246
D. Nadwrażliwość na leki Joanna S. Makowska, Aleksandra Wardzyńska, Barbara Bieńkiewicz, Marek L. Kowalski.....	2253
E. Choroba posurowicza	
Barbara Rogala, Ewa Cichočka-Jarosz.....	2262
F. Alergiczny nieżyt nosa Monika Świerczyńska-Krępa, Barbara Rogala, Jan Brożek, Andrzej Emeryk, Magdalena Arcimowicz.....	2264
G. Alergiczne choroby oczu	
Ewa Bogacka, Anna Groblewska.....	@cei
1. Alergiczne zapalenie spojówek.....	@bnb
2. Inne choroby powierzchni oka z nadwrażliwości alergicznej.....	@bnc
3. Choroby powierzchni oka z nadwrażliwości niealergicznej.....	@bnd
H. Alergiczne choroby skóry	
Jacek Szepietowski, Wiesław Głiński.....	2270
1. Pokrzywka.....	2270
2. Atopowe zapalenie skóry.....	@bgb

3.	Kontaktowe zapalenie skóry.....	@awr
4.	Skórne objawy alergii na leki.....	2277
I.	Obrzęk naczynioruchowy	
	Roman J. Nowicki, Grzegorz Porębski.....	2280
J.	Zespół aktywacji mastocytów Marek Niedożytko.....	@u73
K.	Alergie na jady owadów	
	Marek Jutel, Ewa Cichocka-Jarosz.....	2287
L.	Zasady swoistej immunoterapii alergenowej	
	Barbara Rogala, Ewa Cichocka-Jarosz.....	@bge

IX Wybrane choroby układu nerwowego

A.	Badania diagnostyczne	2295
1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	2295
1.1.	Objawy podmiotowe Grażyna Zwolińska.....	2295
1.1.1.	Ból.....	2295
1.1.2.	Parestezie.....	2296
1.1.3.	Zawroty głowy i zaburzenia równowagi.....	2296
1.1.4.	Zaburzenia czynności ruchowych.....	2297
1.1.5.	Zaburzenia widzenia.....	2297
1.1.6.	Zaburzenia snu.....	2298
1.2.	Objawy przedmiotowe Grażyna Zwolińska.....	2298
1.2.1.	Zaburzenia czucia powierzchniowego, głębokiego i wibracji.....	2298
1.2.2.	Zaburzenia czynności ruchowych.....	2298
1.2.3.	Zaburzenia świadomości.....	2300
1.2.4.	Afazja, apraksja, agnozja i zaburzenia uwagi.....	2301
1.2.5.	Zaburzenia pamięci.....	2303
1.2.6.	Zaburzenia węchu i smaku.....	2303
1.2.7.	Zaburzenia czynności narządu wzroku.....	2304
1.2.8.	Zaburzenia czynności zwieraczy.....	2306
1.3.	Objawy oponowe Witold Przyjalkowski.....	2306
1.4.	Zespół zwiększonego ciśnienia wewnątrzczaszkowego Grażyna Zwolińska.....	2307
2.	Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego Witold Przyjalkowski.....	2309
2.1.	Anatomia i fizjologia opon mózgowo-rdzeniowych.....	2309
2.2.	Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego.....	2311
2.2.1.	Nakłucie lędźwiowe.....	2311
2.2.2.	Podstawowa ocena płynu mózgowo-rdzeniowego.....	2314
2.2.3.	Oznaczenie wewnątrzoponowej produkcji przeciwciał.....	2314
2.2.3.1.	Ocena szczelności bariery krew-mózg.....	@cwi
2.2.3.2.	Ocena wewnątrzoponowej produkcji przeciwciał.....	@dsw
B.	Bóle głowy Jacek J. Rożniecki.....	2315
1.	Wstęp.....	2315
2.	Migrena.....	@bdu
2.1.	Migrena przewlekła.....	@aci
3.	Niemigrenowe bóle głowy.....	@bdv
3.1.	Ból głowy typu napięciowego.....	@bgg
3.2.	Klasterowy ból głowy.....	@acj
3.3.	Hemikranie napadowe.....	@bgh
3.4.	Krótkotrwałe napady jednostronnego bólu głowy przypominającego nerwoból z przekrwieniem spojówek i łzawieniem (SUNCT).....	@bgi
3.5.	Hemikrania ciągła.....	@cfc
3.6.	Inne rzadkie pierwotne bóle głowy.....	@bdw
3.7.	Klasyczny nerwoból nerwu trójdzielnego.....	@b2p
4.	Ból głowy spowodowany nadużywaniem leków.....	@ask
C.	Udar mózgu Anna Członkowska, Maciej Niewada.....	2318
D.	Padaczka Krystyna Niedzielska, Piotr Czapiński.....	@ack

E.	Otępienie Maria Barcikowska.....	2329
1.	Łagodne zaburzenia poznawcze.....	2330
2.	Choroba Alzheimer.....	2330
3.	Otępienie naczyniopochodne i mieszane.....	2334
4.	Otępienie z ciałami Lewy'ego.....	@bdx
5.	Zwyrodnienie czołowo-skroniowe.....	@bej
F.	Choroby układu pozapiramidowego	
	Urszula Fiszer.....	@gp5
1.	Choroba Parkinsona.....	@ciz
2.	Postępujące porażenie nadjądrowe.....	@bel
3.	Zanik wieloukładowy.....	@acm
4.	Drżenie samoistne.....	@bem
5.	Choroba Huntingtona.....	@ben
6.	Dystonia.....	@clx
7.	Zespół niespokojnych nóg.....	@bgm
8.	Zespół Tourette'a.....	@dwj
G.	Stwardnienie rozsiane	
	Anna Członkowska, Dagmara Mirowska-Guzel.....	@beo
H.	Choroby układu nerwowo-mięśniowego	2336
1.	Uszkodzenie komórki rogu przedniego Grażyna Zwolińska.....	@bd4
1.1.	Stwardnienie zanikowe boczne.....	@acn
1.2.	Rdzeniowy zanik mięśni.....	@aco
2.	Uszkodzenie nerwu obwodowego (neuropatie) Grażyna Zwolińska.....	2336
2.1.	Ostra zapalna poliradikuloneuropatia demielinizacyjna (zespół Guillaina i Barrégo).....	2336
2.2.	Przewlekła zapalna poliradikuloneuropatia demielinizacyjna.....	2338
2.3.	Neuropatie paranowotworowe.....	2338
2.4.	Neuropatie spowodowane leczeniem przeciwnowotworowym lub naciekaniem nowotworu.....	2338
2.5.	Dziedziczne neuropatie ruchowo-czuciowe.....	@ck6
3.	Choroby złącza nerwowo-mięśniowego Grażyna Zwolińska.....	2338
3.1.	Miastenia.....	2338
3.2.	Zespół miasteniczny Lamberta i Eatona.....	@acq
3.3.	Botulizm.....	2341
4.	Choroby mięśni (miopatie) Marek Bodzioch.....	2341
4.1.	Dystrofie mięśniowe (miopatie dystroficzne).....	@a5e
4.2.	Kanałopatie i zaburzenia transportu jonów.....	@a5f
4.3.	Miopatie wrodzone.....	@bas
4.4.	Miopatie mitochondrialne.....	@ass
4.5.	Miopatie metaboliczne.....	2341
4.6.	Inne miopatie.....	2342
I.	Urazy czaszkowo-mózgowe Zbigniew Czernicki.....	@bat
1.	Podstawy patofizjologii urazu mózgu.....	@av2
2.	Lekki uraz mózgu.....	@acs
3.	Złamanie kości sklepienia czaszki.....	@bfa
4.	Złamanie podstawy czaszki.....	@bfb
5.	Krwiak nadwardówkowy.....	@bfc
6.	Krwiak podwardówkowy.....	@act
7.	Wodniak podwardówkowy.....	@av3
8.	Uszkodzenie mózgu.....	@bfg
8.1.	Pourazowe krwawienie podpajęczynówkowe.....	@acu
8.2.	Stłuczenie mózgu, krwiak śródmózgowy.....	@bfd
8.3.	Rana drążąca i postrzałowa.....	@bfy
8.4.	Rozsiane uszkodzenie aksonów.....	@acv
9.	Późne następstwa urazów mózgu.....	@bdb

x Wybrane zagadnienia onkologii klinicznej

A. Biologia molekularna nowotworów	
Janusz A. Siedlecki	2345
B. Epidemiologia nowotworów i badania przesiewowe	2352
1. Epidemiologia nowotworów złośliwych w Polsce	
Joanna Didkowska, Witold A. Zatoński	2352
2. Badania przesiewowe w onkologii	
Radziśław Kordek, Jarosław Reguła, Włodzimierz Olszewski	2353
C. Patomorfologia i klasyfikacja zaawansowania nowotworów	2357
Włodzimierz Olszewski	
1. Metody diagnostyczne w patomorfologii	2357
2. Patomorfologiczne czynniki prognostyczne i predykcyjne	2358
3. Klasyfikacja zaawansowania nowotworów	2359
D. Ogólne zasady diagnostyki nowotworów	2361
Maciej Krzakowski, Krzysztof Krzemieniecki [†]	
1. Badania pomocnicze	2361
1.1. Badania obrazowe	2361
1.2. Badania laboratoryjne	2364
2. Diagnostyka nowotworów o nieznanym umiejscowieniu pierwotnym	2364
E. Leczenie nowotworów	2366
1. Ogólne zasady leczenia skojarzonego	Maciej Krzakowski 2366
2. Zasady leczenia operacyjnego nowotworów	
Krzysztof Herman	2367
3. Radioterapia	Bogusław Maciejewski 2369
4. Metody leczenia systemowego	
Maciej Krzakowski, Tomasz Sacha, Krzysztof Krzemieniecki [†]	2374
4.1. Chemioterapia	2374
4.1.1. Biologiczne podstawy chemioterapii	2374
4.1.2. Chemioterapeutyki przeciwnowotworowe	2375
4.1.3. Ogólne zasady chemioterapii	2377
4.2. Hormonoterapia	2379
4.3. Leczenie ukierunkowane molekularnie i immunoterapia	2379
4.3.1. Przeciwciała monoklonalne	@ac3
4.3.2. Leki małocząsteczkowe (inhibitory kinaz tyrozynowych i innych białek)	@bep
4.3.3. Cytokiny	@ac4
4.3.4. Inhibitory immunologicznych punktów kontrolnych	@coj
5. Specyfika leczenia chorych w wieku podeszłym	
Aleksandra Łacko	2380
6. Wybrane skutki niepożądane leczenia przeciwnowotworowego	2382
6.1. Nudności i wymioty	
Maciej Krzakowski, Tomasz Sacha, Krzysztof Krzemieniecki [†]	2382
6.2. Mielosupresja i gorączka neutropeniczna	
Maciej Krzakowski, Tomasz Sacha, Krzysztof Krzemieniecki [†]	2383
6.3. Zespół rozpadu nowotworu	Maciej Krzakowski, Tomasz Sacha, Bogdan Ochrem, Krzysztof Krzemieniecki [†] 2387
6.4. Wyznaczenie cytotatyków	
Aleksandra Grela-Wojewoda, Wojciech M. Wysocki	2389
6.5. Popromienne zapalenie skóry i błon śluzowych	
Marcin Hetnał, Wojciech M. Wysocki	2391
6.5.1. Popromienne zapalenie skóry	2391
6.5.2. Popromienne zapalenie błony śluzowej jamy ustnej	2391
6.5.3. Popromienne zapalenie przełyku	2392
6.5.4. Popromienne zapalenie błony śluzowej jelit	2392
6.6. Zapalenie skóry wywołane przez leki blokujące EGFR	
Maciej Krzakowski, Krzysztof Krzemieniecki [†]	2392
6.7. Zaburzenia płodności i laktacji	Krzysztof Malecki 2393

F. Wybrane stany nagłe u chorych na nowotwory	
Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Maciej Kluziak, Jacek Luczak [†]	2395
1. Silny nieuśmierzony ból	2395
2. Zespół żyły głównej górnej	2396
3. Zwiększone ciśnienie wewnątrzczaszkowe	2397
4. Nowotworowa niedrożność jelit	2397
5. Zespół ucisku rdzenia kręgowego	@be2
6. Złamania kości	@be3
7. Hiperkalcemia	2398

G. Wybrane nowotwory	@bfh
1. Rak piersi	Maciej Krzakowski, Krzysztof Krzemieniecki [†] @cj2
2. Rak gruczołu krokowego	
Maciej Krzakowski, Krzysztof Krzemieniecki [†]	@bfi
3. Czerniak	Maciej Krzakowski, Krzysztof Krzemieniecki [†] @bfj
4. Rak skóry	Andrzej Komorowski, Wojciech M. Wysocki @bfk
4.1. Rak podstawnokomórkowy skóry	@adc
4.2. Rak płaskonabłonkowy skóry	@bfi

xi Choroby zakaźne

A. Wprowadzenie	2401
1. Definicje	Weronika Rymer 2401
2. Czynniki biologiczne	Weronika Rymer 2402
3. Czynniki wpływające na postać i przebieg zakażenia	
Weronika Rymer	2403
4. Łańcuch zakażenia	Weronika Rymer 2404
5. Wektory przenoszące drobnoustroje	2405
5.1. Kleszcze	Robert Flisiak 2405
5.2. Pluskwiaki różnoskrzydłe	Joanna Stańczak @xwy
5.3. Pchły	Joanna Stańczak @2fz
5.4. Komarowate	Beata Biernat @yyg
5.5. Ćmiankowate	Beata Biernat @qlw
5.6. Muchówki krótkoczułki	Joanna Stańczak @sdz
5.7. Nieswoiste metody ochrony przed owadami i kleszczami	
Agnieszka Wroczyńska	2406
B. Podstawy diagnostyki laboratoryjnej chorób zakaźnych	2408
1. Cele i zasady badania mikrobiologicznego	
Anna Przondo-Mordarska	2408
2. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń bakteryjnych	
Anna Przondo-Mordarska, Zofia Zwolska, Ewa Augustynowicz-Kopeć, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek	2408
2.1. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń bakteriami atypowymi	
Katarzyna Pancer	2414
3. Diagnostyka zakażeń grzybiczych	
Anna Przondo-Mordarska, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek, Barbara Podsiadło, Elżbieta Ochman	2416
4. Diagnostyka zakażeń wirusowych	
Anna Przondo-Mordarska, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek	2419
5. Diagnostyka zakażeń pasożytniczych	
Anna Przondo-Mordarska, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek	2420
C. Zasady leczenia przeciwdrobnoustrojowego	@bfz
1. Zasady leczenia przeciwdrobnoustrojowego – informacje ogólne	
Waleria Hryniewicz	@bf2
1.1. Metody leczenia przeciwdrobnoustrojowego	@adg
1.2. Zasady wyboru leku	@bf3
1.3. Monitorowanie leczenia i przyczyny niepowodzenia	@bf4
1.4. Badanie mikrobiologiczne a skuteczność kliniczna leku	@bf5
1.5. Oporność bakterii na antybiotyki	@cl2
2. Leki przeciwbakteryjne	Waleria Hryniewicz @bf6

2.1.	Antybiotyki β -laktamowe.....	@bt7	D.	Choroby wirusowe	2422
2.1.1.	Penicyliny.....	@a64	1.	Choroby wirusowe – informacje ogólne.....	Miłosz Parczewski @2an
2.1.1.1.	Penicyliny naturalne.....	@af3	2.	Choroba przebiegniowa (przebiegnię).....	2422
2.1.1.2.	Przeciwgronkowcowe penicyliny półsyntetyczne.....	@btf	Andrzej Gładysz, Piotr Sawiec.....		
2.1.1.3.	Aminopenicyliny.....	@af4	3.	Choroby wywołane przez parwowirusa B19.....	2422
2.1.1.4.	Karboksypenicyliny.....	@bbx	Magdalena Marczyńska, Piotr Sawiec.....	@adw	
2.1.1.5.	Ureidopenicyliny.....	@byq	4.	Gorączka chikungunya.....	Agnieszka Wroczyńska @cfm
2.1.1.6.	Penicyliny z inhibitorami beta-laktamaz.....	@atn	5.	Grypa.....	Ernest Kuchar, Jacek Mrukowicz, Andrzej Gładysz, Piotr Sawiec... 2423
2.1.2.	Cefalosporyny.....	@adh	6.	Japońskie zapalenie mózgu.....	Agnieszka Wroczyńska @jzq
2.1.3.	Monobaktamy.....	@a57	7.	Odkleszczowe zapalenie mózgu (syn. środkowoeuropejskie lub wczesnoletnie).....	Robert Flisiak..... 2430
2.1.4.	Karbapenemy.....	@adi	8.	Odra.....	Leszek Szenborn, Piotr Sawiec..... 2431
2.2.	Makrolidy.....	@a2a	9.	Różyczka.....	Leszek Szenborn, Bożena Dubiel..... 2434
2.3.	Ketolidy.....	@b27	10.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic).....	Leszek Szenborn, Bożena Dubiel..... 2435
2.4.	Linkozamidy.....	@adj	11.	Wirusowe gorączki krwotoczne.....	Anna Kuna, Agnieszka Wroczyńska, Weronika Rymer..... @uz6
2.5.	Oksazolidynony.....	@a2n	11.1.	Wirusowe gorączki krwotoczne – informacje ogólne.....	@bbv
2.6.	Fluorochinolony.....	@a2o	11.2.	Denga.....	@a3r
2.7.	Glikopeptydy.....	@adk	11.3.	Żółta gorączka.....	@cfj
2.8.	Tetracykliny.....	@b2r	11.4.	Zakażenie wirusem gorączki krwotocznej ebola.....	@cfk
2.9.	Aminoglikozydy.....	@b2s	12.	Wścieklizna.....	Piotr Kajfasz..... @q4m
2.10.	Kotrimoksazol i trimetoprim.....	@adl	13.	Zakażenia adenowirusowe.....	Ernest Kuchar..... @cio
2.11.	Chloramfenikol.....	@b3f	14.	Zakażenia herpeswirusami.....	2437
2.12.	Metronidazol i tynidazol.....	@cla	14.1.	Zakażenia herpeswirusami – informacje ogólne.....	Weronika Rymer..... @jwe
2.13.	Streptograminy.....	@b6d	14.2.	Ospa wietrzna.....	Ewa Duszczyk, Bożena Dubiel..... 2437
2.14.	Lipopeptydy.....	@adm	14.3.	Półpasiec.....	Piotr Zaborowski..... 2439
2.15.	Antybiotyki makrocykliczne o wąskim spektrum działania.....	@awm	14.4.	Zakażenie wirusem cytomegalii (CMV).....	Weronika Rymer..... @g3w
2.16.	Ryfamycyny.....	@cdc	14.5.	Zakażenie wirusem Epsteina i Barr (EBV).....	Magdalena Marczyńska, Piotr Sawiec, Weronika Rymer..... 2442
2.17.	Polimyksyny.....	@cgg	14.5.1.	Mononukleozą zakaźną.....	2443
2.18.	Nitrofurany.....	@cgh	14.6.	Zakażenie HHV-6 i HHV-7.....	Agnieszka Matkowska-Kocjan..... @i7r
2.19.	Fosfomycyna.....	@cgi	14.7.	Zakażenie HHV-8.....	Justyna Kowalska..... @hl3
3.	Leki przeciwwirusowe.....	Miłosz Parczewski @cgj	14.8.	Zakażenie wirusem opryszczki zwykłej.....	Piotr Zaborowski, Piotr Sawiec..... 2445
3.1.	Wirocydy.....	@cgk	15.	Zakażenia koronawirusowe.....	2448
3.2.	Wirostatyki.....	@cik	15.1.	Zakażenia koronawirusowe – informacje ogólne.....	Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska..... 2448
3.3.	Przeciwciała monoklonalne o działaniu przeciwwirusowym.....	@hhd	15.2.	COVID-19 (choroba spowodowana przez SARS-CoV-2).....	Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska, Miłosz Parczewski, Filip Mejza, Jacek Mrukowicz..... 2448
3.4.	Leki immunomodulujące stosowane w leczeniu zakażeń wirusowych.....	@cg6	15.3.	Bliskowschodni zespół niewydolności oddechowej (MERS).....	Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska, Miłosz Parczewski, Filip Mejza, Jacek Mrukowicz..... @abk
4.	Leki przeciwgrzybicze.....	Waleria Hryniewicz @a5q	15.4.	Zespół ostrej niewydolności oddechowej (SARS).....	Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska, Miłosz Parczewski, Filip Mejza, Jacek Mrukowicz..... @aif
4.1.	Azole.....	@b3a	16.	Zakażenia pokswirusami.....	@z3m
4.1.1.	Flukonazol.....	@adn	16.1.	Zakażenia pokswirusami – informacje ogólne.....	Anna Moniuszko-Malinowska..... @7u6
4.1.2.	Itrakonazol.....	@azr	16.2.	Mięczak zakaźny.....	Weronika Rymer, Piotr Sawiec, Andrzej Gładysz..... @cim
4.1.3.	Worykonazol.....	@a2p	16.3.	Ospa krowia.....	Anna Moniuszko-Malinowska..... @43m
4.1.4.	Ketokonazol.....	@a2q	16.4.	Ospa małpia.....	Anna Moniuszko-Malinowska..... @rni
4.1.5.	Pozakonazol.....	@ado	16.5.	Ospa owcza.....	Anna Moniuszko-Malinowska..... @g7v
4.1.6.	Izawukonazol.....	@3yh	16.6.	Ospa prawdziwa.....	Anna Moniuszko-Malinowska..... @uap
4.2.	Polieny.....	@adp	17.	Zakażenia poliomawirusami.....	Weronika Rymer..... @2gv
4.3.	Echinokandyny.....	@a2k	17.1.	Zakażenia poliomawirusami – informacje ogólne.....	@kc2
4.3.1.	Kaspofungina.....	@a7v	17.2.	Zakażenia JCV.....	@fyv
4.3.2.	Anidulafungina.....	@baq	17.3.	Zakażenia BKV.....	@zbb
4.3.3.	Mykafungina.....	@cak	18.	Zakażenia wirusami Coxsackie i innymi enterowirusami.....	Małgorzata Inglot..... @pbe
4.4.	Analogi nukleozydów.....	@a2l			
5.	Leki przeciwpasożytnicze.....	@6fe			
5.1.	Leki przeciwpierwotniakowe.....	Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak..... @j7p			
5.1.1.	Leki przeciwmalaryczne.....	@chl			
5.1.2.	Leki przeciwko toksoplazmozii.....	@ckn			
5.1.3.	Inne leki przeciwpierwotniakowe.....	@ciw			
5.2.	Leki przeciwko robakom płaskim i nicieniom.....	Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak..... @cg7			
5.3.	Leki przeciwko ektopasożytom.....	Jacek Szepietowski, Joanna Salomon..... @chm			

18.1.	Zakażenia wirusami <i>Coxsackie</i> i innymi enterowirusami – informacje ogólne	@nzp
18.2.	Nagminne porażenie dziecięce (<i>poliomyelitis</i>)	@lvs
18.3.	Zakażenia wirusami <i>Coxsackie</i>	@cin
19.	Zakażenie wirusem Zachodniego Nilu <i>Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska</i>	@kdj
20.	Zakażenie HPV <i>Magdalena Leszczyszyn-Pynka</i>	@kzr
21.	Zakażenie HTLV <i>Milosz Parczewski</i>	@rop
22.	Zika <i>Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska</i>	@cfl
E.	Wybrane choroby bakteryjne	2467
1.	Choroby bakteryjne – informacje ogólne <i>Katarzyna Fleischer-Stępniewska</i>	@4xn
2.	Bartonelozy	@jq4
2.1.	Bartonelozy – informacje ogólne <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@cll
2.2.	Angiomatoza bakteryjna <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@cii
2.3.	Choroba Carriona <i>Małgorzata Paul</i>	@ckc
2.4.	Choroba kociego pazura <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@ckb
2.5.	Gorączka okopowa <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@clm
2.6.	Plamica wątrobowa <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@bnj
3.	Bruceleza <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@bni
4.	Choroby przenoszone drogą płciową	@auu
4.1.	Choroby przenoszone drogą płciową – informacje ogólne <i>Maciej Pastuszczyk</i>	@hfp
4.2.	Kiła <i>Anna Wojaś-Pelc, Maciej Pastuszczyk, Andrzej Jaworek</i>	@auz
4.3.	Rzeżączka <i>Aleksandra Batycka-Baran</i>	@au2
4.4.	Zakażenie chlamydiowe przenoszone drogą płciową <i>Aleksandra Batycka-Baran</i>	@au3
4.5.	Ziarnica weneryczna pachwin <i>Aleksandra Batycka-Baran</i>	@au4
5.	Dur brzuszny i parady (gorączka jelitowa, zespół durowy) <i>Piotr Zaborowski</i>	@k3e
5.1.	Dur brzuszny	@aea
6.	Dżuma <i>Katarzyna Sikorska</i>	@kfs
7.	Gorączka od ugryzienia przez szczura <i>Weronika Rymer</i>	@cki
8.	Gorączka Q <i>Ernest Kuchar</i>	@auv
9.	Jersinioza <i>Milosz Parczewski</i>	@y3c
10.	Martwice zapalenia powięzi <i>Magdalena Leszczyszyn-Pynka, Monika Bociąga-Jasik</i>	@bnf
11.	Melioidoza <i>Małgorzata Sulima</i>	@gkz
12.	Nokardioza <i>Bogusz Aksak-Wąs</i>	@i2j
13.	Nosaczna <i>Weronika Rymer</i>	@avk
14.	Pastereloza <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@avl
15.	Promienica <i>Monika Bociąga-Jasik</i>	@bng
16.	Różycza <i>Monika Bociąga-Jasik</i>	@bne
17.	Tularemia <i>Jolanta Niścigorska-Olsen</i>	@avm
18.	Waglik <i>Monika Bociąga-Jasik</i>	@clp
19.	Zakażenia <i>Clostridium</i>	2467
19.1.	Zakażenia <i>Clostridium</i> – informacje ogólne <i>Weronika Rymer</i>	@j3m
19.2.	Zatrucie toksyną botulinową (botulizm, zatrucie jadem kielbasianym) <i>Robert Flisiak, Piotr Sawiec</i>	2467
19.3.	Tęzec <i>Robert Flisiak, Bartosz Szetela, Jacek Mrukowicz</i>	2470
19.4.	Zgorzel gazowa <i>Monika Bociąga-Jasik</i>	@aus
20.	Zakażenia gronkowcowe <i>Tomasz Smiatcz, Waleria Hryniewicz</i>	2472
21.	Zakażenia krętkami	2478
21.1.	Zakażenia krętkami – informacje ogólne <i>Bogusz Aksak-Wąs</i>	@sft
21.2.	Borelioza z Lyme <i>Robert Flisiak, Jacek Szechiński</i>	2478
21.3.	Dur powrotny przenoszony przez kleszcze <i>Jerzy Jaroszewicz</i>	@auy
21.4.	Dur powrotny przenoszony przez wszy <i>Anna Grzeszczuk</i>	@ckh
21.5.	Krętkowice endemiczne <i>Natalia Kulawiak, Natalia Zgud-Jankowska</i>	@wv6
21.5.1.	Bejel	@25r
21.5.2.	Pinta	@3dh
21.5.3.	Malinica	@t72
21.6.	Leptospiroza <i>Marta Wawrzynowicz-Syczewska</i>	@clk
22.	Wybrane zakażenia paciorkowcowe <i>Magdalena Leszczyszyn-Pynka</i>	2483
22.1.	Zakażenia paciorkowcowe – informacje ogólne	@2uz
22.2.	Płonica (szkarlatyna)	@cli
22.3.	Róża	2483
23.	Zakażenia przecinkowcami	@jhn
23.1.	Zakażenie <i>Vibrio cholerae</i> (cholera) <i>Piotr Kajfasz</i>	@sgy
23.2.	Zakażenie <i>Vibrio vulnificus</i> <i>Bogusz Aksak-Wąs</i>	@7wi
23.3.	Zakażenie <i>Vibrio parahaemolyticus</i> <i>Bogusz Aksak-Wąs</i>	@6t2
24.	Zakażenia riketsjami i innymi bakteriami wewnątrzkomórkowymi	@p3s
24.1.	Zakażenia riketsjami i innymi bakteriami wewnątrzkomórkowymi – informacje ogólne <i>Piotr Zaborowski, Weronika Rymer</i>	@a3q
24.2.	Anaplazmoza <i>Robert Flisiak</i>	@b3z
24.3.	Dury płamiste <i>Piotr Zaborowski, Weronika Rymer</i>	@avf
24.3.1.	Dur endemiczny, zarosłowy	@cm7
24.3.2.	Dur mysi, endemiczny	@cm6
24.3.3.	Dur wysypkowy epidemiczny, choroba Brilla i Zinssera	@cjo
24.4.	Erlichioza (ludzka erlichioza monocytowa) <i>Jerzy Jaroszewicz</i>	@aux
24.5.	Gorączki płamiste <i>Piotr Zaborowski, Weronika Rymer</i>	@avg
24.5.1.	Afrykańska gorączka kleszczowa	@cj4
24.5.2.	Dalekowschodnia gorączka płamista	@ckz
24.5.3.	Gorączka płamista Flinders Island	@cjw
24.5.4.	Gorączka płamista Gór Skalistych	@cjp
24.5.5.	Gorączka płamista przenoszona przez pchły	@ck2
24.5.6.	Gorączka płamista śródziemnomorska	@cjq
24.5.7.	Japońska gorączka płamista	@cjr
24.6.	Ospa riketsjozowa	@cj6
24.7.	Zakażenie <i>R. parkei</i>	@cj3
25.	Trąd <i>Anna Kuna</i>	@34m
F.	Choroby grzybicze	2485
1.	Grzybice skóry, paznokci i błon śluzowych <i>Anita Hryniewicz-Gwóźdź</i>	@clo
1.1.	Dermatofitozy	@ckg
1.2.	Kandydoza (drożdżycza, kandydiaza) powierzchowna	@ckk
1.3.	Łupież pstry	@ckl
1.4.	Zakażenia przez grzyby dimorficzne	@5qu
1.4.1.	Zakażenia przez grzyby dimorficzne – informacje ogólne	@ckm
1.4.2.	Sporotrychoza	@bnk
2.	Grzybice układowe	2485
2.1.	Grzybice układowe – informacje ogólne <i>Weronika Rymer, Bogdan Ochrem</i>	@mmj
2.2.	Histoplazmoza <i>Piotr Zabrowski, Weronika Rymer</i>	@aec
2.3.	Kandydoza (drożdżycza, kandydiaza) <i>Iwona Cielniak</i>	2485
2.4.	Kryptokokoza (toruloza, drożdżycza europejska) <i>Milosz Parczewski</i>	@ci2
2.5.	Mukormykoza (zygomomykoza) <i>Weronika Rymer</i>	@ci3
2.6.	Inne grzybice układowe <i>Weronika Rymer, Bogdan Ochrem</i>	@x2z
G.	Choroby pasożytnicze	2489
1.	Choroby pierwotniakowe	2489
1.1.	Choroby pierwotniakowe – informacje ogólne <i>Jerzy Stefaniak</i>	@zso
1.2.	Babeszjoza <i>Jerzy Jaroszewicz</i>	@auw
1.3.	Balantidioza <i>Jerzy Stefaniak, Matylda Kludkowska</i>	@cjb
1.4.	Blastocystoza <i>Jerzy Stefaniak, Matylda Kludkowska</i>	@cja
1.5.	Giardioza <i>Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak</i>	2489
1.6.	Leiszmanioza <i>Agnieszka Wroczyńska, Piotr Zaborowski</i>	@a3b

1.7.	Malaria (zimnica)	Agnieszka Wroczyńska, Wacław Nahorski.....	@ad7
1.8.	Pełzakowe zapalenie rogówki	Małgorzata Paul.....	@ofc
1.9.	Pełzakowica	Tomasz Mach, Agnieszka Wroczyńska.....	2491
1.10.	Sarkocystoza	Agnieszka Wroczyńska.....	@smk
1.11.	Toksoplazmoza	Małgorzata Paul, Elżbieta Kacprzak.....	2493
1.12.	Trypanosomoza afrykańska (śpiączka afrykańska)	Małgorzata Paul.....	@cho
1.13.	Trypanosomoza amerykańska (trypanosomoza południowoamerykańska, choroba Chagasa)	Małgorzata Paul.....	@cha
1.14.	Zarażenie rzęsistkiem pochwowym (rzęsistkowica)	Przemysław Ciechanowski.....	@grd
2.	Robaczycze		2496
2.1.	Robaczycze – informacje ogólne	Jerzy Stefaniak.....	@mjiw
2.2.	Anisakioza	Agnieszka Wroczyńska.....	@cfi
2.3.	Bąblowica		@54g
2.3.1.	Bąblowica jednojamowa (echinokokoz)	Jerzy Stefaniak, Krystyna Frąckowiak, Krzysztof Kaczmarek.....	@b5e
2.3.2.	Bąblowica wielojamowa (alweokokoz)	Jerzy Stefaniak, Elżbieta Kacprzak.....	@b6e
2.4.	Dirofilarioza	Małgorzata Paul.....	@ckd
2.5.	Fascjoloza	Małgorzata Paul.....	@cdh
2.6.	Filariozy	Piotr Zaborowski.....	@b6v
2.7.	Glistnica	Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2496
2.8.	Owsica	Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2498
2.9.	Paragonimoza	Małgorzata Paul.....	@cke
2.10.	Schistosomoza	Piotr Zaborowski, Agnieszka Wroczyńska.....	@aeb
2.11.	Tasiemczyce	Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2499
2.12.	Tęgorzyca	Jerzy Stefaniak, Matylda Kłudkowska.....	@byd
2.13.	Toksokaroza	Małgorzata Paul, Jerzy Stefaniak.....	@ap6
2.14.	Trichurioza (włosogłówczyca)	Jerzy Stefaniak, Matylda Kłudkowska.....	@cdi
2.15.	Wągrzyca (cysticerkoza)	Małgorzata Paul, Elżbieta Kacprzak.....	@atz
2.16.	Węgorzyca (strongyloidoz)	Małgorzata Paul.....	@auq
2.17.	Włośnica	Karolina Mrówka, Jerzy Stefaniak, Łukasz Pielok.....	2500
2.18.	Wysypka pływaków	Małgorzata Paul.....	@cln
2.19.	Zespół larwy skórnej wędrującej	Jerzy Stefaniak, Karolina Mrówka.....	@ckj
3.	Zarażenia ektopasożytami		@ci5
3.1.	Muszyce	Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak.....	@ckf
3.2.	Nużycyca	Jacek Szepietowski, Joanna Salomon.....	@chd
3.3.	Świerzb	Jacek Szepietowski, Joanna Salomon.....	@chb
3.4.	Wszawica	Jacek Szepietowski, Joanna Salomon.....	@chc
H.	Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego		2503
1.	Ostre ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	Witold Przyjałkowski.....	2503
2.	Bakteryjne nieropne zapalenia ośrodkowego układu nerwowego	Witold Przyjałkowski.....	2509
3.	Gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu	Witold Przyjałkowski.....	2509
4.	Wirusowe zapalenia ośrodkowego układu nerwowego	Witold Przyjałkowski.....	2511
5.	Grzybicze ośrodkowego układu nerwowego	Witold Przyjałkowski.....	@a3f
6.	Ograniczone zakażenia mózgu	Witold Przyjałkowski.....	@cgy
6.1.	Ropniak podtwardówkowy		@aeh
6.2.	Ropień mózgu		@a4v
7.	Zarażenia pasożytnicze ośrodkowego układu nerwowego	Małgorzata Paul.....	@cm5
7.1.	Neglerioza		@au5
7.2.	Ziarniniakowe pełzakowe zapalenie mózgu		@au6
I.	Zakażenia u osób z niedoborem odporności		
	Weronika Rymer, Bogdan Ochrem.....		@2ng
J.	Zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS)		
	Bartosz Szetela, Brygida Knysz, Jacek Gąsiorowski.....		2516
K.	Gorączka o nieznannej przyczynie	Piotr Zaborowski.....	2530
L.	Zakażenia szpitalne	Tomasz Ozorowski, Waleria Hryniewicz.....	2540
1.	Zakażenia szpitalne – informacje ogólne		2540
2.	Zakażenia związane z cewnikiem donaczyniowym		2543
3.	Inne zakażenia szpitalne		2545
Ł.	Sepsa i wstrząs septyczny	Roman Jaeschke, Miłosz Jankowski, Andrzej Kübler.....	2546
M.	Postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie wirusowe przenoszone drogą krwi	Weronika Rymer, Brygida Knysz, Jacek Juszczyk.....	2555
N.	Immunoprofilaktyka chorób zakaźnych u dorosłych	Jacek Wysocki, Jacek Mrukowicz, Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska.....	2560
1.	Immunoprofilaktyka chorób zakaźnych u dorosłych – informacje ogólne		2560
1.1.	Rodzaje immunoprofilaktyki		2560
1.2.	Szczepionki		2561
1.2.1.	Klasyfikacja szczepionek		2561
1.2.2.	Skład szczepionek		2561
1.2.3.	Niepożądane odczyny poszczepienne		2562
1.2.4.	Przeciwwskazania uniwersalne do szczepień		2562
1.2.5.	Postępowanie przed szczepieniem i po szczepieniu		2564
1.2.6.	Opracowanie indywidualnego kalendarza szczepień		2566
1.2.7.	Dokumentacja szczepień		2566
2.	Program szczepień dla dorosłych		2567
2.1.	Szczepionki przeciwko chorobom wirusowym		2568
2.1.1.	COVID-19		2568
2.1.2.	Grypa		2572
2.1.3.	Japońskie zapalenie mózgu		2572
2.1.4.	Nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis)		2573
2.1.5.	Odkleszczowe zapalenie mózgu		2573
2.1.6.	Odra, świnka i różyczka		2574
2.1.7.	Ospa wietrzna		2574
2.1.8.	Wirus brodawczaka ludzkiego (HPV)		2575
2.1.9.	Wścieklizna		2575
2.1.10.	WZW typu A		2576
2.1.11.	WZW typu B		2577
2.1.12.	Żółta gorączka		2578
2.2.	Szczepionki przeciwko chorobom bakteryjnym		2579
2.2.1.	Błonica i tężec		2579
2.2.2.	Cholera		@ah5
2.2.3.	Dur brzuszny		2580
2.2.4.	Krzusiec		2580
2.2.5.	Meningokoki		2581
2.2.6.	Pneumokoki		2581
3.	Szczepienia w określonych grupach osób		2582
3.1.	Szczepienia przed podróżą zagraniczną		2582
3.2.	Szczepienia chorych z niedoborem odporności		2582
3.2.1.	Szczepienie osób po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych		2586
3.2.2.	Szczepienie osób z chorobami autoimmunologicznymi leczonych immunosupresyjnie lub lekami biologicznymi		2586
3.2.3.	Strategia kokonu		2587

3.3.	Szczepienie osób z zaburzeniami krzepnięcia.....	2587
3.4.	Szczepienia a stosowanie leków przeciwdrobnoustrojowych.....	2588
O.	Profilaktyka zakażeń personelu medycznego	
	Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska.....	2589
1.	Środki indywidualnej ochrony personelu medycznego.....	2589
2.	Rodzaje metod izolacji i inne metody profilaktyki zakażeń w placówkach medycznych.....	2595

XII Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej

A.	Fizjologia Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2599
B.	Zaburzenia gospodarki wodnej Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2602
1.	Stany odwodnienia.....	2602
1.1.	Odwodnienie izotoniczne.....	2602
1.2.	Odwodnienie hipertoniczne.....	2602
1.3.	Odwodnienie hipotoniczne.....	2603
2.	Stany przewodnienia.....	2603
2.1.	Przewodnienie izotoniczne.....	2603
2.2.	Przewodnienie hipertoniczne.....	2605
2.3.	Przewodnienie hipotoniczne (zatrucie wodne).....	2605
C.	Zaburzenia gospodarki sodowej	2606
1.	Fizjologia Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2606
2.	Hiponatremia Edward Franek, Robert Drabczyk, Franciszek Kokot [†]	2606
3.	Hipernatremia Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2613
D.	Zaburzenia gospodarki potasowej Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2615
1.	Fizjologia.....	2615
2.	Hipokaliemia.....	2616
3.	Hiperkaliemia.....	2617
E.	Zaburzenia gospodarki magnezowej Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2620
1.	Fizjologia.....	2620
2.	Hipomagnezemia.....	2620
3.	Hipermagnezemia.....	2622
F.	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej i witaminy D Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2623
1.	Fizjologia.....	2623
2.	Hipokalcemia.....	2624
3.	Hiperkalcemia.....	2625
4.	Hipofosfatemia.....	2627
5.	Hiperfosfatemia.....	2628
6.	Witamina D.....	2629
G.	Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej Edward Franek, Franciszek Kokot [†]	2632
1.	Fizjologia.....	2632
2.	Wpływ zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej na metabolizm.....	2635
3.	Podział zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej.....	2635
4.	Kwasica nieoddechowa.....	2635
5.	Kwasica oddechowa.....	2636
6.	Zasadowica nieoddechowa.....	2637
7.	Zasadowica oddechowa.....	2637
H.	Dożylne leczenie płynami Miłosz Jankowski, Roman Jaeschke.....	2638

XIII

Zatrucia

A.	Ogólne zasady postępowania w ostrych zatruciach Dorota Klimaszyk, Zbigniew Kołaciński, Janusz Szajewski [†]	2647
1.	Ocena stanu chorego.....	2647
2.	Rozpoznanie zatrucia.....	2647
3.	Dekontaminacja.....	2649
4.	Metody przyspieszonej eliminacji wchłoniętych trucizn.....	2650
5.	Odrutki.....	2650
6.	Słownik wybranych pojęć.....	2650
B.	Wybrane zespoły kliniczne w ostrych zatruciach Dorota Klimaszyk.....	2651
1.	Ostry zespół cholinergiczny.....	2651
2.	Ostry zespół antycholinergiczny.....	2652
3.	Hipotermia.....	2653
4.	Hipertermia.....	2654
5.	Zespół sympatykomimetyczny.....	2655
6.	Zespół serotoninowy (serotoninergiczny).....	2656
C.	Zatrucia substancjami chemicznymi Dorota Klimaszyk, Zbigniew Kołaciński, Karol Świeca.....	2658
1.	Alkohole.....	2658
1.1.	Alkohol etylowy.....	2658
1.2.	Alkohol izopropylowy i propylowy.....	2661
1.3.	Alkohole wyższe (amylowy, butylowy, etyloheksalowy, alkohole fuzlowe).....	2661
1.4.	Alkohol metylowy.....	2661
1.5.	Glikol etylenowy.....	2662
2.	Amoniak i wodorotlenek amonowy.....	@ae7
3.	Azotany i azotyny nieorganiczne.....	@bsv
4.	Chlor.....	@afa
5.	Cyanki i cyjanowodór.....	@a7o
6.	Herbicydy.....	@cmw
6.1.	Parakwat.....	@afb
6.2.	Dikwat.....	@bsw
6.3.	Glifosat.....	@bsx
6.4.	Chlorofenoksykwasy.....	@afc
6.5.	Pochodne mocznika.....	@bsy
7.	Insektycydy.....	@bsz
7.1.	Insektycydy chlorowcopochodne.....	@afd
7.2.	Insektycydy fosforoorganiczne.....	@bs2
7.3.	Insektycydy karbaminianowe.....	@buq
8.	Kwasy i zasady żrące.....	@bvr
8.1.	Kwasy żrące.....	@afe
8.2.	Zasady żrące.....	@a7p
9.	Ołów.....	@aff
10.	Rozpuszczalniki organiczne.....	@a7q
10.1.	Aceton.....	@a7r
10.2.	Dioksan.....	@a7g
10.3.	Toluen.....	@afh
10.4.	Trichloroetylen.....	@a7s
11.	Rtęć.....	@a7t
11.1.	Związki nieorganiczne rtęci.....	@a7u
11.2.	Związki organiczne rtęci.....	@avi
12.	Siarkowodor.....	@afi
13.	Tlenek węgla.....	2663
D.	Zatrucia substancjami pochodzenia biologicznego Zbigniew Kołaciński, Dorota Klimaszyk, Janusz Szajewski [†]	@bbf
1.	Grzyby.....	@a75
1.1.	Muchomor sromotnikowy (<i>Amanita phalloides</i>).....	@cjf

1.2.	Zasłonak rudy (<i>Cortinarius orellanus</i>)	@bvs
1.3.	Piestrzenica kasztanowata (<i>Gyromitra esculenta</i>)	@bvt
2.	Rośliny wyższe	@bvu
2.1.	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	@afk
2.2.	Naparstnica (<i>Digitalis</i>)	@bvv
2.3.	Rośliny zawierające alkaloidy tropanowe	@ckt
3.	Jad żmii zygzakowatej	@bbg

E. Zatrucia lekami i substancjami psychoaktywnymi

Dorota Klimaszyk, Zbigniew Kolaciński, Karina Sommerfeld-Klatta, Karol Świeca

1.	Leki uspokajające, nasenne i przeciwłkowe	@bbh
1.1.	Barbiturany	@afl
1.2.	Benzodiazepiny	@bbj
1.3.	Zespół abstynencyjny z odstawienia leków nasennych lub leków uspokajających	@cnv
2.	Opioidy	@bbk
2.1.	Morfina	@afm
2.2.	Heroina	@a32
2.3.	Kodeina i dekstrometorfan	@chf
2.4.	Tramadol	@chg
2.5.	Metadon	@chh
2.6.	Ostry zespół odstawienia opioidów	@chi
3.	Substancje psychoaktywne	@a32
3.1.	Amfetaminy	@ato
3.2.	Fencyklidyna i ketamina	@a33
3.3.	Kokaina	@a34
3.4.	LSD	@afn
3.5.	Kannabinoidy naturalne	@a35
3.6.	Dopalacze	@cal
4.	Trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne	@bvw
5.	Sole litu	@bc4
6.	Paracetamol	@bbl
7.	Kwas acetylosalicylowy	@a76
8.	Wybrane leki stosowane w chorobach układu krążenia	@cil
8.1.	Blokery kanału wapniowego	@afo
8.2.	β-blokery	@a77
8.3.	Digoksyna	@c15
8.4.	Pochodne kumaryny	@baa
9.	Pochodne metyloksantyn	@bab
10.	Sole żelaza	@bac

XIV

Medycyna podróży

A. Ogólne zasady przygotowania pacjenta do podróży zagranicznej do tropiku i regionów o złych warunkach sanitarnych

1.	Ocena ryzyka zdrowotnego w podróży	2667
	Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer	2667
1.1.	Podróże zagraniczne podczas pandemii COVID-19	2667
	Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer	2668
3.	Zasady aklimatyzacji do odmiennych warunków środowiskowych w podróży	2669
	Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer, Robert Szymczak	2669
3.1.	Aklimatyzacja do klimatu tropikalnego	2669
3.2.	Aklimatyzacja do wysokości n.p.m.	2669
4.	Podróże lotnicze	2671
	Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer	2671
5.	Przekraczanie wielu stref czasowych w podróży	2671
	Tomasz Chodnik	2671

B. Zapobieganie chorobom zakaźnym w podróży

	Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer	2672
1.	Szczepienia ochronne przed podróżą zagraniczną	2672
2.	Profilaktyka malarii	2673
2.1.	Chemioprofilaktyka malarii	2673
3.	Zasady nieswoistej profilaktyki chorób infekcyjnych w podróży	2675
3.1.	Zapobieganie chorobom przenoszonym przez owady i pajęczaki	2675
3.2.	Zapobieganie zakażeniom pokarmowym	2676
3.3.	Inne zasady nieswoistej profilaktyki chorób zakaźnych	2677
4.	Szczepienia obowiązkowe i zalecane, zapobieganie malarii oraz inne zasady profilaktyki w podróży do poszczególnych krajów	2678

C. Ostra choroba wysokościowa

Robert K. Szymczak, Agnieszka Wroczyńska, Zdzisław Jan Rym

D. Choroba dekompresyjna	Jacek Kot	@dvj
--------------------------	-----------	------

XV

Opieka paliatywna

A. Opieka paliatywna w chorobach nienowotworowych

1.	Współczesne podejście do opieki paliatywnej	2681
	Piotr Z. Sobański, Ewa Jassem, Małgorzata Krajnik	2681
2.	Opieka paliatywna w chorobach układu krążenia	2682
	Piotr Z. Sobański, Przemysław Leszek, Tomasz Grodzicki, Grzegorz Opolski	2682
3.	Opieka paliatywna w chorobach układu oddechowego	2684
	Ewa Jassem, Małgorzata Krajnik, Alicja Siemińska	2684

B. Postępowanie w wybranych objawach chorobowych

1.	Ból u chorego na nowotwór	2685
	Piotr Z. Sobański, Małgorzata Krajnik	2685
2.	Duszność	2702
	Piotr Z. Sobański, Małgorzata Krajnik	2702
3.	Kaszel	2707
	Małgorzata Krajnik, Ewa Jassem	2707
4.	Czkawka	2708
	Wojciech Leppert, Jacek Łuczak	2708
5.	Nudności i wymioty	2709
	Wojciech Leppert, Jacek Łuczak	2709
6.	Zaparcie i biegunka	2711
	Wojciech Leppert, Jacek Łuczak	2711
6.1.	Zaparcie	2711
6.2.	Biegunka	2713
7.	Świąd	2713
	Małgorzata Krajnik, Jacek Szepletowski	2713
8.	Odleżyny	2717
	Maciej Sopata, Elżbieta Tomaszewska	2717
9.	Jadłowstręt, wyniszczenie i zmęczenie nowotworowe	2721
	Iwona Zaporowska-Stachowiak, Lidia Gorzelińska	2721
9.1.	Jadłowstręt i wyniszczenie nowotworowe	2721
9.2.	Zmęczenie nowotworowe	2723
10.	Sedacja w opiece paliatywnej	2726
	Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Iwona Zaporowska-Stachowiak	2726

C. Opieka w okresie umierania

1.	Przygotowanie ciężko chorego do umierania i śmierci	2725
	Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Marzena Krzywda	2725
2.	Opieka nad osobą umierającą	2726
	Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Maciej Kluziak	2726

XVI

Zaburzenia odżywiania

A. Neuroendokrynną kontrola głodu i sytości

Bogusława Baranowska

B. Ocena stanu odżywienia	Stanisław Kłęk	2731
C. Niedożywienie	Stanisław Kłęk, Marek Pertkiewicz	2733

D. Leczenie żywieniowe Stanisław Klęk, Marek Pertkiewicz..... 2735	E. Przegląd systematyczny i metaanaliza Wiktorja Leśniak, Małgorzata Bała, Jacek Mrukowicz, Jan Brożek, Roman Jaeschke, Piotr Gajewski..... @bh2
E. Zaburzenia zachowania związane z odżywianiem Bogusława Baranowska..... @beh	1. Kryteria wiarygodności..... @ail
1. Jadłowstręt psychiczny..... @cdx	2. Metaanaliza..... @bin
2. Żarłoczność psychiczna (bulimia)..... @ave	F. Wytyczne praktyki klinicznej Roman Jaeschke, Jan Brożek, Piotr Gajewski, Jacek Mrukowicz, Małgorzata Bała, Wiktorja Leśniak..... @blj
F. Otyłość Magdalena Olszanecka-Glinianowicz, Lucyna Ostrowska, Ewa Płaczkiewicz-Jankowska..... 2741	1. Etapy tworzenia wytycznych..... @aim
xvii Podstawy EBM	2. Ocena jakości wytycznych..... @blk
A. Wprowadzenie Piotr Gajewski, Roman Jaeschke..... @bbs	3. Jak korzystać z wytycznych..... @b7z
B. Pytania kliniczne Jan Brożek, Piotr Gajewski, Wiktorja Leśniak, Roman Jaeschke, Jacek Mrukowicz, Małgorzata Bała..... @awg	4. Wdrażanie wytycznych do praktyki..... @ain
1. Formułowanie pytania klinicznego..... @awy	Indeks 1-1
2. Składowe pytania klinicznego..... @awz	
2.1. Pacjenci (populacja)..... @cjd	
2.2. Interwencja..... @ala	
2.2.1. Precyzja opisu interwencji..... @bi6	
2.2.2. Dobór interwencji w grupie kontrolnej..... @bhf	
2.2.3. Interwencje dodatkowe..... @bhg	
2.2.4. Efekt grupowy leków..... @cam	
2.3. Punkty końcowe..... @bja	
2.3.1. Obiektywne i subiektywne punkty końcowe..... @cag	
2.3.2. Klinicznie istotne i zastępcze punkty końcowe..... @aib	
2.3.3. Złożone punkty końcowe..... @bri	
2.3.4. Jakość życia związana ze zdrowiem..... @aic	
C. Ocena informacji o metodzie leczniczej, rokowaniu lub szkodliwości Wiktorja Leśniak, Jan Brożek, Roman Jaeschke, Piotr Gajewski, Małgorzata Bała, Jacek Mrukowicz..... @aid	
1. Rodzaje i metodyka badań klinicznych..... @aie	
1.1. Badania eksperymentalne..... @aif	
1.1.1. Ocena wiarygodności badania z randomizacją..... @aig	
1.2. Badania obserwacyjne..... @bhx	
1.2.1. Ocena wiarygodności badań obserwacyjnych..... @b15	
2. Miary efektu..... @bhy	
2.1. Rodzaje zmiennych..... @cmf	
2.2. Pojęcia..... @aih	
3. Interpretacja wyników..... @bhh	
3.1. Istotność statystyczna i kliniczna oraz precyzja oszacowania efektu..... @b7w	
3.2. Analiza w podgrupach..... @a11	
3.3. Możliwości wykorzystania wyników badania klinicznego w opiece nad konkretnym pacjentem..... @bjb	
D. Ocena informacji o metodzie diagnostycznej Jan Brożek, Roman Jaeschke, Wiktorja Leśniak, Piotr Gajewski, Jacek Mrukowicz, Małgorzata Bała..... @bil	
1. Proces diagnostyczny..... @a1j	
2. Ocena przydatności testu..... @bim	
2.1. Ocena wiarygodności informacji na temat testu..... @bh2	
2.2. Parametry określające trafność testu..... @aik	
2.3. Którym parametrem trafności diagnostycznej testu należy się kierować..... @b7x	
3. Kliniczne wykorzystanie znajomości charakterystyki testu diagnostycznego..... @b7y	